

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ**

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՇԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ)ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ

**5-27.40.01 «ԷԼԵԿՏՐԱԼՈՒՍԱՎՈՐՄԱՆ ԵՎ ՈՒԺԱՅԻՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ
ԷԼԵԿՏՐԱՄՈՆՏԱԺՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ**

**5-27.40.01.02-3 «ԷԼԵԿՏՐԱՄՈՆՏԱԺՈՂ՝ ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ,
ՈՒԺԱՅԻՆ ԵՎ ԼՈՒՍԱՎՈՐՄԱՆ ՑԱՆՑԵՐԻ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆ ԵՎ ՄՈԴՈՒԼԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐ**

ԵՐԵՎԱՆ 2014

II. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻ ՊԼԱՆԸ

N	Առարկաների անվանումը և մոդուլները	Առեստավորում ըստ կիսամյակների			Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը (ժամ)				Բաշխումն ըստ կուրսերի և կիսամյակների									
		Քնն.	Ստուգաթղթ.	Կուրսաշխ.	Պարտադիր լսարանային բեռնվածություն				2-րդ կուրս		3-րդ կուրս		4-րդ կուրս					
					Ընդամենը	Այդ թվում			3-րդ կիս.	4-րդ կիս.	5-րդ կիս.	6-րդ կիս.	7-րդ կիս.	8-րդ կիս.				
						Տես. ուսուց.	Լաբոր. և գործն. աշխ.	Սեմինար պարապմունք	շաբ.	շաբ.	14	16	շաբ.	շաբ.				
1.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ, ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ																	
1.1	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		5,6տ		72	54	18				38	34						
1.2	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		6տ		18	18						18						
1.3	Իրավունքի հիմունքներ		6տ		36	28	8				36							
1.4	Պատմություն		5տ		36	36					36							
1.5	Օտար լեզու		5,6տ		60	42	18				30	30						
1.6	Ֆիզիկական կուլտուրա		6տ		60		60				28	32						
1.7	Լանդշաֆտագիտություն և էկոլոգիայի հիմունքներ		6տ		36	26	10				36							
1.8	Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		5,6տ		18	9	9						18					
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				336	213	123				204	132						
2.	ԱՌԱՆՔՔԱՅԻՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ																	
2.1.	Հաղորդակցություն		5տ		36	12	24				36							
2.2.	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		5տ		36	12	24				36							
2.3.	Աշխատանքային գործունեության ընդհանուր հմտություններ		5տ		36	12	24				36							
2.4.	Համակարգչային օպերատորություն		5տ		36	12	24				36							

	ԸՆԴԱՄԵՆԸ			144	48	96				144			
3.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ												
3.1	Տեխնիկական գծագրության կիրառման հմտություններ		5տ	30	12	18				30			
3.2	Էլեկտրատեխնիկայի և էլեկտրոնիկայի կիրառման հմտություններ		5տ	54	18	36				54			
3.3	Ուժային և էլեկտրատեխնոլոգիական սարքավորումների ճանաչման հմտություններ		5տ	54	18	36				54			
3.4	Էլեկտրալուսավորման աղբյուրների և լուսավորման սարքավորումների ճանաչման հմտություններ		6տ	54	18	36					54		
3.5	Էլեկտրահաղորդալարեր և մալուխներ		6տ	36	12	24					36		
3.6	Լուսային և ուժային էլեկտրասարքավորումների էլեկտրամոնտաժի համար անհրաժեշտ մեկուսիչ, մեկուսիչ կոնստրուկցիոն և հաղորդիչ նյութերի կիրառման հմտություններ		6տ	36	12	24					36		
3.7	Էլեկտրամոնտաժի համար անհրաժեշտ սարքերի և գործիքների կիրառման հմտություններ		6տ	36	12	24					36		
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ			300	102	198				138	162		
4	ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ												
4.1	Հողանցում կատարելու հմտություններ		6տ	32	8	24					32		
4.2	Էլեկտրական լուսավորության էլեկտրասարքավորումների մոնտաժում	6		72	18	54					72		
4.3	Ուժային և էլեկտրատեխնոլոգիական սարքավորումների մոնտաժում	6		72	18	54					72		
4.4	Էլեկտրական լարերի, մալուխների և դողերի		6տ	54	16	38					54		

	մոնտաժում													
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				230	60	170					230		
5.	ԸՆՏՐՈՎԻ				44							44		
6.	ՊԱՀՈՒՍԱՑԻՆ ԺԱՄԵՐ				26						18	8		
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ				1080						504	576		
	ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				100									
	Շաբաթվա ժամերի քանակը										36	36		

IV. ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ				N	VII. ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԿԱՔԻՆԵՏՆԵՐԻ, ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐԻ ԵՎ ԱՐՀԵՍԱՆՈՑՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ
1	Ընտանեկան կյանքի նախապատրաստում				ԿԱՔԻՆԵՏՆԵՐ
2	Տարիքային հոգեբանություն			1	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքների
	Վարվելակերպը գործարար հարաբերություններում			2	Օտար լեզվի
				3	Ընդհանուր հումանիտար առարկաների
				4	Անվտանգության և առաջին օգնության
	V. ՊՐԱԿՏԻԿԱ	Կիսամյակ	Շաբաթ	5	Անհատական համակարգիչների
1	Ուսումնական	5	3	6	Տեխնիկական գծագրության
2	Մասնագիտական	6	2	7	Էլեկտրատեխնիկական նյութերի
3	Նախաավարտական	2	2	8	Լուսատեխնիկական սարքերի և լուսատեխնիկական մեծությունների չափման
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		7		ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐ
VI. ՈՒՍՈՒՄՆԱԴՈՒԹՅԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ Նախապատրաստում ամփոփիչ ատեստավորմանը՝ հունիսի 22-28 -ը Պետական ամփոփիչ քննություն ընդհանուր և հատուկ մասնագիտական				1	Էլեկտրատեխնիկայի, էլեկտրոնիկայի և էլեկտրաչափիչ սարքերի
					ԱՐՀԵՍԱՆՈՑՆԵՐ

մոդուլներից՝ հունիսի 29-ից հուլիսի 5-ը	1	Փականագործական և էլեկտրամոնտաժի
	ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐ	
	1	Մարզադահլիճ
	2	Մարզահրապարակ

VIII. ՌԻՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐ

1. Ուսանողների գիտելիքների յուրացման մակարդակը ստուգելու, ինչպես նաև ուսումնառության արդյունավետությունը վերահսկելու նպատակով, հաստատության ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ կարող են անցկացվել առանձին առարկաների /մոդուլների/ ընթացիկ /միջանկյալ/ քննություններ, ստուգարքներ, ստուգողական աշխատանքներ: Ստուգարքներն, այդ թվում՝ տարբերակված, անցկացվում են առարկայի /մոդուլի/ համար սահմանված ժամերի հաշվին: Ըստ առարկաների /մոդուլների/ ստուգողական աշխատանքների թիվը հաստատում է ուսումնամեթոդական խորհուրդը: Քննությունների և ստուգարքների անցկացման կարգը սահմանում է ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունը:
2. Լաբորատոր աշխատանքների, օտար լեզուների, համակարգչային, գործնական, սեմինար, ֆիզիկական կուլտուրայի, ինչպես նաև ուսումնամեթոդական խորհրդի կողմից երաշխավորած առանձին առարկաների /մոդուլների/ զծով ուսումնական պարապմունքների, կուրսային նախագծման և արհեստանոցներում արտադրական ուսուցման ժամանակ ուսումնական խումբը բյուջետային ֆինանսավորման դեպքում կարող է բաժանվել ենթախմբերի՝ յուրաքանչյուրում առնվազն 8 ուսանող՝ ելնելով ուսուցանվող առարկայի /մոդուլի/ յուրահատկությունից: Համապատասխան միջոցների առկայության պայմաններում ուսումնական պարապմունքները կարող են անցկացվել առանձին ուսանողների հետ /անհատական պարապմունքներ, ուսուցման անհատական ստեղծագործական ձևեր և այլն/: Ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ առանձին առարկաների /մոդուլների/ տեսական դասընթացը կարող է կազմակերպվել հոսքային պարապմունքի ձևով: Ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշումներն ու երաշխավորությունները ուսումնական տարվա սկզբում քննարկում է հաստատության խորհուրդը, հաստատում՝ տնօրենը:
3. Նախասիրական առարկաները, դրանց ծավալը և ուսուցման ժամկետը, բայց ոչ ավելի, քան շաբաթը 4 ժամ, որոշում է հաստատությունը: Ամբիոնների, առարկայական /ցիկլային/ հանձնաժողովների կողմից ներկայացված նախասիրական առարկաների ծրագիրը հաստատում է հաստատության ուսումնամեթոդական խորհուրդը:
4. Ֆիզիկական կուլտուրայի առարկայական ծրագրով նախատեսված նյութը կարող է իրացվել նաև արտաուսումնական պարապմունքների տարբեր ձևերով՝ մարզական ակումբներում, սեկցիաներում, խմբակներում:
5. Ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցը, ելնելով տեղական պայմաններից, կարելի է փոփոխել՝ պարտադիր պահպանելով տեսական և գործնական ուսուցման, մոդուլների ամփոփման, պրակտիկայի, արձակուրդի ընդհանուր տևողությունը: Ամառի և Սուրբ ծննդի տոների շաբաթը հաստատությունը հաշվի է առնում յուրաքանչյուր տարվա աշխատանքային ժամանակացույցը կազմելիս:
6. Ամբիոնների, առարկայական /ցիկլային/ հանձնաժողովների ներկայացրած խորհրդատվությունների անցկացման ձևը հաստատում է ուսումնամեթոդական խորհուրդը:
7. Պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից հանձնարարված փաստաթղթերի ուսումնասիրումը կատարվում է համապատասխան առարկաների ժամերի հաշվին:
8. Պահուստային ժամերը տնօրինում է հաստատությունը՝ ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ՝ ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության սահմանած կարգի պահանջներին համապատասխան:
9. Ուսումնական պրակտիկան կարող է անցկացվել կենտրոնացված, կամ տեսական պարապմունքների հետ հաջորդաբար՝ պահպանելով պլանով նախատեսված ժամաքանակը: Պրակտիկայի անցկացման ժամկետը կարելի է տեղաշարժել ուսումնական տարվա նույն կիսամյակի ընթացքում: Պրակտիկայի յուրաքանչյուր ձև ավարտվում է հաշվետվությամբ՝ գնահատումով:
10. Նախաավարտական պրակտիկան անց է կացվում կենտրոնացված կարգով, ուսումնական պլանով նախատեսված ժամկետներում:
11. Հաստատությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ստեղծել լրացուցիչ կաբինետներ, մասնագիտացված լսարաններ:

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ»

Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-Հ-3-14-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողի անձնական շփման ունակությունները, ակտիվացնել միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունները, ձևավորել աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունը
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ Տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ Գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. <ol style="list-style-type: none"> ներկայացնի հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար, կիրառի ուղղակի հաղորդակցման ձևերը, կիրառի անուղղակի հաղորդակցման ձևերը, ձևավորի և զարգացնի միջանձնային հաղորդակցումը, խթանի համագործակցության ձևավորումը, ստեղծի նախապայմաններ շարունակական գործընկերության համար:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար

Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ճիշտ է բացատրում հաղորդակցման անհրաժեշտությունը անձի ինքնադրսևորման և գործարար հաջողությունների համար, 2. ներկայացնում է շփման և անձնական հաղորդակցման ձևերը, բաղադրիչները, 3. ներկայացնում է գործնական հաղորդակցման եղանակները, բաղադրիչները, 4. շփման հնարավորությունը ուղղորդում է նպատակային հաղորդակցմանը, 5. անձնական հատկանիշները օգտագործում է գործնական հաղորդակցության մեջ:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և իրավիճակային խաղերի միջոցով: Ուսանողին կտրվեն հարցեր անձնական հաղորդակցման և շփման ձևերի, գործնական հաղորդակցման եղանակների ու դրանց բաղադրիչների վերաբերյալ: Կառաջադրվեն իրավիճակային խնդիրներ՝ նպատակային հաղորդակցման հնարավորությունները բացահայտելու համար: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր (մասնավորապես՝ հարց ու պատասխանը և թեստերը), նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից:</p> <p>Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և առաջադրված իրավիճակում օգտագործում է հնարավորությունները:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները:</p> <p>Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված հարցաշարեր, իրավիճակային խնդիրներ:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ</p> <p>գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	<p>Կիրառել ուղղակի հաղորդակցման ձևերը</p>

Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում ուղղակի հաղորդակցման ձևերը,</p> <p>2) բանավոր հաղորդակցման ժամանակ վարում է զրույց, արձագանքում է հարցադրումներին,</p> <p>3) հանդես է գալիս հաղորդումներով և զեկույցներով՝ ներկայացնում է հստակ և նպատակային խոսք,</p> <p>4) ուղղակի հաղորդակցման ընթացքում հայտնում է տեսակետ, դրսևորում է հետաքրքրություններ, հաճոյախոսում է,</p> <p>5) մասնակցում է դեբատների և բանավեճերի, պահպանում է համագործակցության շարունակականությունը:</p>
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և իրավիճակային խաղերի միջոցով: Ուսանողին կտրվեն հարցեր ուղղակի հաղորդակցման ձևերի վերաբերյալ, հանձնարարվում է որոշակի թեմայի շուրջ զեկույց և հաղորդում պատրաստել, առաջադրվում է թեմատիկ քննարկումներ, որի ընթացքում ուսանողը հանդես է գալիս հնարավոր բոլոր դրսևորումներով: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր (մասնավորապես՝ հարց ու պատասխանը և թեստերը), նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից:</p> <p>Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին, խոսքը կառուցում է հստակ և նպատակային, կարողանում է արձագանքել ըստ իրավիճակի:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված քննարկման ենթակա թեմաներ, դերային խաղերի սցենարներ, հաղորդակցման տեխնիկական սարքեր:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ</p> <p>գործնական աշխատանք՝ 5 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	<p>Կիրառել անուղղակի հաղորդակցման ձևերը</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում անուղղակի հաղորդակցման ձևերը,</p>

	<p>2) կազմում և ձևակերպում է գրավոր խոսք՝ պահպանելով նպատակայնությունն ու էթիկան,</p> <p>3) օգտագործում է տեղեկատվական տեխնոլոգիաները և այլ տեխնիկական միջոցները՝ նպատակային տեղեկատվությունը փոխանցելու համար,</p> <p>4) կազմում է գրություններ՝ ըստ հասցեատիրոջ և նպատակի,</p> <p>5) վարում է տեղեկատվության հավաքագրման և փոխանցման փաստաթղթեր,</p> <p>6) բանավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է գրավորի,</p> <p>7) գրավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է բանավոր հակիրճ նյութի:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և իրավիճակային առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվեն հարցեր անուղղակի հաղորդակցման ձևերի վերաբերյալ, կհանձնարարվի որոշակի թեմայի շուրջ կազմել տեքստ՝ հաշվի առնելով հասցեատիրոջը, կառաջադրվի թեմա, որի վերաբերյալ տարբեր աղբյուրներից հավաքագրվում, ամբողջացվում և փոխանցվում է տեղեկատվությունը, կհանձնարվի բանավոր հակիրճ միտքը վերածել գրավոր ամբողջական տեքստի, իսկ ամբողջական ծավալուն տեքստից առանձնացնել առաջնային ինֆորմացիան և ներկայացնել հակիրճ խոսքով: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր (մասնավորապես՝ հարց ու պատասխանը, թեստերը), նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից:</p> <p>Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և 80% ճշգրտությամբ կատարում է հանձնարարությունները:</p>
<p>Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները</p>	<p>Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված քննարկման ենթակա թեմաներ, դերային խաղերի սցենարներ, հաղորդակցման տեխնիկական սարքեր:</p>
<p>Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը</p>	<p>տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ</p>

	գործնական աշխատանք՝ 5 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ձևավորել և զարգացնել միջանձնային հաղորդակցում,
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) նախաձեռնում է անձնական և աշխատանքային շփում՝ ըստ իրավիճակի և զրուցակցի կամ հաստեատիրոջ, 2) ստանում, մշակում և դասակարգում է անհրաժեշտ (նպատակային) տեղեկատվությունը, 3) առկա տեղեկատվությունն օգտագործում է միջանձնային հաղորդակցում ձևավորելու համար, 4) օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար, 5) ներգրավվում է երկխոսություններում, քննարկումներում, հայտնում է կարծիք, հիմնավորում է տեսակետներ, 6) պահպանում և եզրափակում է երկխոսությունը, 7) կարողանում է հաղորդակցվել՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և ունկնդրի հետաքրքրությունները:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է գործնական աշխատանքների և իրավիճակային խաղերի միջոցով: Ուսանողին կհանձնարարվի գործնական աշխատանքներ որոշակի տեղեկատվություն ստանալու, մշակելու և դասակարգելու համար: Կառաջադրվի իրավիճակային խաղեր՝ անձնական շփում նախաձեռնելու, երկխոսության կողմ լինելու, զրույցը պահպանելու և եզրափակելու կարողությունները դիտարկելու, գնահատելու համար: Նույն առաջադրանքը կհանձնարարվի աշխատանքային շփումների համար: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր (մասնավորապես՝ հարց ու պատասխանը և թեստերը), նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից:</p> <p>Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կատարում հանձնարարությունները:</p>

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ, սցենարներ, դերային խաղերի սցենարներ, հաղորդակցման տեխնիկական սարքեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 3 ժամ գործնական աշխատանք՝ 5 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Խթանել համագործակցության ձևավորումը, ստեղծել նախապայմաններ շարունակական գործընկերության համար
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է համագործակցությանը խթանող միջոցառումները (գովազդ, հայտարարություններ, ցուցահանդեսներ և այլն), 2) հավանական գործընկերոջ վերաբերյալ հավաքագրում է անհրաժեշտ տեղեկատվությունը, 3) հավաքագրված տեղեկատվությունն օգտագործում է գործարար հաղորդակցում ձևավորելու համար, 4) օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար, 5) հաղորդակցման ընթացքում ձեռք է բերում վստահություն, 6) ապահովում է հետադարձ կապի միջոցառումներ:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է գործնական աշխատանքների և իրավիճակային խաղերի միջոցով: Թեստերի միջոցով ստուգվում է համագործակցությունը խթանող միջոցառումների իմացությունը, և կոնկրետ դեպքերի համար դրանց կիրառման առավել նպաստավոր տարբերակները: Կհանձնարարվի հավաքագրել որոշակի գործընկերոջ վերաբերյալ տեղեկատվություն և օգտագործել գործարար հաղորդակցում ձևավորելու համար: Կառաջադրվի իրավիճակային խաղեր՝ գործնական հաղորդակցում նախաձեռնելու, համագործակցության հասնելու և հետադարձ կապ ապահովելու համար:

	<p>Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր, մասնավորապես՝ հարց ու պատասխանը, թեստերը, նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից:</p> <p>Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կատարում հանձնարարությունները:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ, սցենարներ, դերային խաղերի սցենարներ, հաղորդակցման տեխնիկական սարքեր:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 3 ժամ</p> <p>գործնական աշխատանք՝ 5 ժամ</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ԱԱՕ-3-14-001
Մոդուլի նպատակը	<p>Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները պահպանելու, սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան կենցաղը և աշխատանքը կազմակերպելու, հավանական վտանգները և վթարները կանխարգելելու, արտադրական վթարների դեպքում՝ անվտանգության միջոցառումներ իրականացնելու և առաջին օգնություն ցուցաբերելու կարողություններ</p>
Մոդուլի տևողությունը	<p>36 ժամ</p> <p>Տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ</p> <p>Գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ</p>
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է.

	<p>1) ներկայացնի աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները,</p> <p>2) կազմակերպի կենցաղը և աշխատանքը սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան,</p> <p>3) կանխի հավանական վտանգները և վթարները, իրականացնի անվտանգության միջոցառումներ</p> <p>4) ցուցաբերի առաջին օգնություն:</p>
Մոդուլի գնահատման կարգը	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
Ուսումնառության արդյունք 1	<p>Ներկայացնել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է բացատրում անվտանգության կանոնների սահմանման, իրավական կարգավորման և պահպանման անհրաժեշտությունը,</p> <p>2) ըստ հիմնական բնագավառների ճիշտ է ներկայացնում անվտանգության կանոնների պահանջները,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները,</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում հրդեհային անվտանգության և հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները,</p> <p>5) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները,</p> <p>6) ներկայացնում է անվտանգության կանոնների խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունները:</p>
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և գործնական</p>

	<p>առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվեն հարցեր կենցաղային և արտադրական վթարների առաջացման պատճառների ու հետևանքների, դրանց կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ: Կհանձնարարվի ներկայացնել որոշակի խմբերի համար սահմանված աշխատանքային պայմանների ապահովման և կոնկրետ վտանգի կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումներ: Կառաջադրվի կոնկրետ կենցաղային վթարի կամ պատահարի համար ներկայացնել փաստաթղթային ձևակերպումներ բաղադրիչները:</p> <p>Արդյունիքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և կատարում հանձնարարությունները:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ անվտանգության կանոնների վերաբերյալ նորմատիվ ակտեր, մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ և իրավիճակային խնդիրներ:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 3 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	<p>Կազմակերպել կենցաղը և աշխատանքը սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է մարդու առողջության և աշխատանքի ընթացքում աշխատունակության վրա ազդող գործոնները (սանիտարահիգիենիկ, հոգեբանաֆիզիոլոգիական, էսթետիկական, սոցիալական-հոգեբանական),</p> <p>2) ներկայացնում է աշխատավայրի սանիտարիայի և հիգիենայի ընդհանուր նորմերը (միկրոկլիման, ճառագայթումը, լուսավորվածությունը, տատանումները և այլն)</p> <p>3) ներկայացնում է աշխատանքի համար անհրաժեշտ նյութերը և դրանց անվնաս օգտագործումը,</p> <p>4) ներկայացնում է սանիտարիայի և հիգիենայի պահպանման համար անհրաժեշտ</p>

	միջոցառումները,
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի և թեստերի միջոցով, որը պարունակելու է աշխատանքների թվարկումը և հնարավոր վնասվածքները: Ուսանողին կտրվեն հարցեր, նա պետք է նշի թե որ իրավիճակում ինչ վնասվածքներ են առաջանում: Առանձին հարցերով պարզաբանվելու է յուրաքանչյուր իրավիճակում վնասվածքները կանխելու և դրանցից պաշտպանվելու քայլերը:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <p>ա/ էլեկտրասարքավորումներից սպասվող վնասվածքները.</p> <ul style="list-style-type: none"> -այրվածքներ, -ուշագնացություն, -սրտի անբավարար աշխատանք, -գիտակցության կորուստ, -օրգանիզմի դիմադրողականություն, -շրջապատի միջավայր, -թունավորում <p>բ/ էլեկտրասարքավորումներից պաշտպանվելու միջոցները.</p> <ul style="list-style-type: none"> -անհատական պաշտպանական միջոցներ, -արգելիչ և նախազգուշական ցուցանակներ և նշաններ, -չափիչ սարքեր: <p>Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է համարվում, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին, կատարում է թեսթի առաջադրանքը կատարում է առնվազն 60 տոկոսով:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Արդյունքի ուսուցումը կատարվում է տեսական և •ործնական պարապմունքների միջոցով:

	Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական և ցուցադրական նյութեր, տեսաֆիլմեր, համապատասխան տեխնիկական միջոցներ: Ուսուցումը պետք է իրականացնել կաբինետային պայմաններում
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 3 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 3	Կանխել հավանական վտանգները և վթարները, իրականացնել անվտանգության միջոցառումներ
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների առաջացման պատճառները և հետևանքները, 2) ներկայացնում է արտադրական վթարների կանխման աշխատանքները, 3) ներկայացնում է առանձին խմբերի (հաշմանդամություն ունեցող անձինք, հղիներ, անչափահասներ և այլն) աշխատանքային առանձնահատուկ պայմանները և վտանգների կանխման սահմանված միջոցառումները, 4) ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների ու դժբախտ պատահարների փաստաթղթային ձևակերպումների կարգը:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվեն հարցեր կենցաղային և արտադրական վթարների առաջացման պատճառների ու հետևանքների, դրանց կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ: Կհանձնարարվի ներկայացնել որոշակի խմբերի համար սահմանված աշխատանքային պայմանների ապահովման և կոնկրետ վտանգի կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումներ:</p> <p>Կառաջադրվի կոնկրետ կենցաղային վթարի կամ պատահարի համար ներկայացնել փաստաթղթային ձևակերպումներ բաղադրիչները:</p> <p>Արդյունիքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և կատարում հանձնարարությունները:</p>

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ անվտանգության կանոնների վերաբերյալ նորմատիվ ակտեր, մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ և իրավիճակային խնդիրներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 3 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ցուցաբերել առաջին օգնություն
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) տիրապետում է տարբեր իրավիճակներում առաջին օգնության հիմնական կանոններին, 2) առաջին օգնության գործողությունների քայլերը ճիշտ է ներկայացնում, 3) կատարում է արհեստական շնչառության և սրտի աշխատանքի վերականգնման գործողություն, 4) կատարում է արյան հոսքի դադարեցման և բաց վնասվածքների վիրակապման գործողություն, 5) կատարում է այրվածքների նախնական մշակման և էլեկտրահարվածին առաջին օգնություն ցուցաբերելու գործողություններ, 6) կատարում է վիրակապման և անշարժացման գործողություն՝ տարբեր կոտրվածքների դեպքում, 7) ներկայացնում է տարբեր թունավորման դեպքերում առաջին օգնության կազմակերպման գործողությունները:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվեն հարցեր առաջին օգնության հիմնական կանոնների և գործողությունների վերաբերյալ: Կհանձնարարվի ցուցադրել (անհնարինության դեպքում՝ նկարագրել) առաջին օգնության գործողություններ՝ ըստ դեպքերի: Արդյունքի գնահատման որոշակի քայլեր, մասնավորապես՝ հարց ու պատասխանը, թեստերը, նպատակահարմար է կիրառել արդյունքի ուսուցման ընթացքում՝ ելնելով առաջացած ընթացիկ իրավիճակներից:</p> <p>Արդյունիքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին,</p>

	կատարում է բոլոր հանձնարարությունները և առաջադրանքները:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ անվտանգության կանոնների վերաբերյալ նորմատիվ ակտեր, մասնագիտական գրականություն, նյութեր, մշակված թեմաներ և իրավիճակային խնդիրներ, առաջին օգնության համար անհրաժեշտ միջոցներ, նյութեր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 3 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ԱԳՀ-3-14-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլը նպատակաուղղված է աշխատանքային հիմնական իրավահարաբերությունների մասին իրազեկվածության բարձրացմանը, աշխատանք փնտրելու և գտնելու կարողությունների զարգացմանը, աշխատանքային գործունեության ընդհանուր կարողությունների և հմտությունների ձևավորմանը, ընթացիկ հաջողության հասնելու նախապայմանների ստեղծմանը, ինչպես նաև ցանկացած բնագավառում անհրաժեշտ աշխատանքային կուլտուրա և էթիկա դրսևորելու, ղեկավարի և գործընկերների հետ արդյունավետ հարաբերվելու կարողությունների, առաջացած աշխատանքային խնդիրներն ընկալելու և համապատասխան լուծումներ տալու կարողությունների ձևավորմանը:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ Տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ Գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. 1) փնտրի և գտնի աշխատանք,

	<p>2) հարմարվի աշխատանքային միջավայրին, ապահովի աշխատանքային դրական մթնոլորտ,</p> <p>3) արդյունավետ աշխատի թիմում՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը,</p> <p>4) ներկայացնի աշխատանքում հաջողության հասնելու նախապայմանները:</p>
Մոդուլի գնահատման կարգը	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
Ուսումնառության արդյունք 1	<p>Փնտրել և գտնել աշխատանք</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է աշխատանքային իրավահարաբերությունների ձևավորման նախապայմանները,</p> <p>2) կարողանում է փնտրել առկա աշխատատեղերի բազան, ուսումնասիրել և ընտրել հավանական, աշխատատեղ(երը)՝ օգտագործելով աշխատանքի որոնման ժամանակակից միջոցները և տեխնոլոգիաները,</p> <p>3) ճիշտ է կազմում գրավոր ինքնակենսագրություն (CV),</p> <p>4) ներկայացնում է իր մասնագիտական ուժեղ կողմերը և հիմնավորում իր համապատասխանությունը,</p> <p>5) ներկայացնում է աշխատանքի ընդունվելու, աշխատանքի փոփոխության և աշխատանքից ազատվելու հիմնական ընթացակարգերը:</p>
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվեն հարցեր աշխատանքային իրավահարաբերություններ ծագման հիմքերի, կողմերի իրավունիքների և պարտականությունների, պայմանագրային հարաբերություններ ձևավորելու նախապայմանների, աշխատանքի ընդունվելու, աշխատանքի փոփոխության և աշխատանքից ազատվելու հիմնական ընթացակարգերի վերաբերյալ: Կհանձնարարվի փնտրել ուսանողի ապագա որակավորմանը համապատասխան հավանական աշխատատեղ(եր)՝ օգտվելով տարբեր բազաներից, վերլուծել հավաքագրված տվյալները և պլանավորել աշխատանքի ընդունվելու իր գործողությունները: Կառաջադրվի դերային խաղ, որի ընթացքում ուսանողը կկազմի</p>

	<p>ինքնակենսագրություն (CV) և կներկայացնի իր մասնագիտական ուժեղ կողմերը, կարող է հիմնավորել և լինել համոզիչ՝ տվյալ աշխատատեղում իր համապատասխանության հարցում:</p> <p>Արդյունիքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին, կատարում է բոլոր հանձնարարությունները և առաջադրանքները:</p>
<p>Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները</p>	<p>Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ աշխատանքային իրավահարաբերությունների վերաբերյալ նորմատիվ ակտեր (աշխատանքային օրենսգիրք, պայմանագրեր և այլն), տեղեկատվական բազաներ (համակարգիչ, բուկլետներ և այլն), մասնագիտական գրականություն, նյութեր և իրավիճակային խնդիրներ:</p>
<p>Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը</p>	<p>տեսական ուսուցում՝ 3 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ</p>
<p>Ուսումնառության արդյունք 2</p>	<p>Հարմարվել աշխատանքային միջավայրին, ապահովել աշխատանքային դրական մթնոլորտ</p>
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<p>ներկայացնում է մասնագիտական գործունեության ոլորտում արտադրական միջավայրին ներկայացվող հիմնական պահանջները, հիմնավորում է տվյալ աշխատանքով զբաղվելու իր պատրաստակամությունը և տրամադրվածությունը, ներկայացնում է գործընկերների նկատմամբ հարգալից վերաբերմունքի և արդյունավետ հաղորդակցվելու օրինակներ, առաջադրված իրավիճակում ցուցաբերում է պատրաստակամություն և պատասխանատվության դրսևորումներ, ցուցաբերում է գործընկերոջը և ղեկավարին ուշադիր լսելու և հասկանալու կարողություններ:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվեն հարցեր աշխատանքային կարգապահության, աշխատավայրի կառուցվածքի և ստորաբաժանումների, աշխատավայրի տեխնիկական պայմանների և</p>

	<p>աշխատանքային գործունեության ոլորտում արտադրական միջավայրին ներկայացվող այլ պահանջների վերաբերյալ: Կստեղծվի աշխատանքային պայմանական իրավիճակ, որի ընթացքում «նորանշանակ աշխատողը» պետք է կարողանա ցուցաբերել արդյունավետ հաղորդակցման կարողություն, շփվել գործընկերային միջավայրում, հաղթահարել տարբեր տրամադրվածություններ, որով հնարավոր կլինի գնահատել նոր աշխատակցի պատրաստակամությունը և պատասխանատվության զգացումը: Նշված իրավիճակում դիտարկվում է նաև ուսանողի ուշադիր լսելու և հասկանալու կարողությունները:</p> <p>Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և կատարում բոլոր հանձնարարությունները:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ աշխատանքային իրավահարաբերությունների և կանոնների վերաբերյալ նորմատիվ ակտեր, մասնագիտական գրականություն, նյութեր և իրավիճակային խնդիրներ:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 3 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	<p>Արդյունավետ աշխատել թիմում՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է կազմակերպության նպատակները և դրա իրականացման գործում թիմային աշխատանքի և միջանձնային հարաբերությունների կարևորությունը, 2) ներկայացնում է թիմային աշխատանքի հիմնական սկզբունքները և խնդիրների լուծման մեթոդները, 3) դրսևորում է հարգալից և պատշաճ վերաբերմունք գործընկերների նկատմամբ՝ ըստ նրանց վարքագծի դրսևորման, 4) առաջադրում է լուծումներ գործընկերների շրջանում առաջացած խնդրահարույց իրավիճակներում, 5) կարողանում է առանձին իրավիճակներում գերադասել թիմային շահը անձնական շահից:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և գործնական</p>

	<p>առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվեն հարցեր կազմակերպության և թիմային նպատակի սահմանման, թիմային աշխատանքի հիմնական սկզբունքների և խնդիրների լուծման մեթոդների վերաբերյալ: Կստեղծվի աշխատանքային պայմանական իրավիճակ, որի ընթացքում ուսանողը, որպես աշխատակից, պետք է կողմնորոշվի աշխատանքային պարզ հարաբերություններում առաջացած բարեկամական կամ վիճահարույց իրավիճակներում՝ պահպանելով պատշաճությունը և հարգալից տոնը: Կառաջադրվի դերային խաղ, որի ընթացքում գործընկերների վարքագծերի տարբեր դրսևորումների պայմաններում ուսանողը առաջադրում է թիմային շահից ելնող լուծումներ: Վարքագծային դրսևորումների օրինակներ կարող են հանդիսանալ անձնական անհագալից վերաբերմունքը, աշխատանքային պարտականությունների կատարման թերացումները կամ անտարբերությունները, անձնական հատկանիշների գերադրում կամ ստորադասում, թիմային զգացողության բացասական գերակայությունը և այլն:</p> <p>Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին և կատարում բոլոր հանձնարարությունները:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, մշակված նյութեր և իրավիճակային խնդիրներ:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 3 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	<p>Ներկայացնել աշխատանքում հաջողության հասնելու նախապայմանները</p>
Կատարման չափանիշներ	<p>1) բացատրում է աշխատանքային կարգապահության և պատասխանատվության կարևորությունը աշխատանքային հաջողությունների հասնելու գործում, 2) բացատրում է մասնագիտական կարողությունների պարբերական կատարելագործման կարևորությունը աշխատանքային հաջողությունների հասնելու գործում,</p>

	<p>3) բացատրում է նախաձեռնողականության և նպատակասլացության կարևորությունը աշխատանքային հաջողությունների հասնելու գործում,</p> <p>4) ներկայացնում է աշխատանքային գործունեության ընթացքում ստորադասության և վերադասության հարաբերությունների պատշաճության կարևորությունը:</p>
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի գնահատումն իրականացվելու է հարց ու պատասխանի, թեստերի և գործնական առաջադրանքների միջոցով: Ուսանողին կտրվեն հարցեր աշխատանքային գործունեության ընթացքում կարգապահության, պատասխանատվության, մասնագիտական կարողությունների պարբերական կատարելագործման, նախաձեռնողականության և նպատակասլացության, ստորադասության և վերադասության հարաբերությունների պատշաճության կարևորության վերաբերյալ: Վարվելակերպի նշված կետերի կարևորության ընկալումը կդիտարկվի ուսանողի մոտ նաև գործնականում՝ ուսուցման գործընթացում:</p> <p>Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է, եթե ուսանողը ճիշտ է պատասխանում հարցերին, կատարում բոլոր հանձնարարությունները և դրսևորում է պատասխանատու վերաբերմունք ուսուցման գործընթացի նկատմամբ:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Ուսումնառության ընթացքում կիրառվում է տեսական և գործնական ուսուցման եղանակները: Անհրաժեշտ է ունենալ մասնագիտական գրականություն, նյութեր և իրավիճակային խնդիրներ:</p>
Ռեսուրսային երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 3 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՄԱԿԱՐԳԶԱՅԻՆ ՕՊԵՐԱՏՈՐՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ՀՕ-3-14-001
Մոդուլի նպատակը	<p>Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողի համակարգչային տեխնիկայից օգտվելու և դրա ծրագրային հնարավորությունները կիրառելու առաջնային կարողությունները, աշխատանքային</p>

	գործունեության ընթացքում և անձնական կարիքների շրջանակներում կիրառել համակարգչային օպերացիոն համակարգերի, գրասենյակային փաթեթների (Microsoft Office) ծրագրերը, կատարելագործել համացանցից օգտվելու կարողությունները և տեղեկատվական բազաների հետ նպատակային աշխատելու հմտությունները
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ Տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ Գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չեն:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. 1) տիրապետի համակարգչային տեխնիկային և կիրառի օպերացիոն համակարգը, 2) խմբագրի և ֆորմատավորի տքստեր, 3) պատրաստի և խմբագրի աղյուսակներ, 4) կատարի գրաֆիկական խմբագրում և նկարազարդում, 5) կատարի ցուցադրության կազմակերպում համակարգչային ծրագրերով, 6) աշխատի համացանցում
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Համակարգչային տեխնիկայի տիրապետում և օպերացիոն համակարգի կիրառում
Կատարման չափանիշներ	1) տիրապետում է համակարգչի հիմնական և լրացուցիչ բաղադրիչներին, 2) տիրապետում է միացնելու, օգտագործելու և անջատելու տեխնիկական պայմաններին, 3) տիրապետում է համակարգչային օժանդակ տեխնիկական սարքերից (printer, scanner, projector,

	<p>fax, պատճենման սարք և այլն),</p> <ol style="list-style-type: none"> 4) ներկայացնում է օպերացիոն համակարգի պատուհանային կառուցվածքը, 5) ներկայացնում է կիրառվող հիմնական ծրագրերը (microsoft office), 6) կարողանում է բացել առաջադրված թղթապանակը և ֆայլը, 7) օգտվում է պատուհանային մենյուի հիմնական հրամաններից, 8) ստեղծում է նոր թղթապանակ ու ֆայլ , պահպանում, բացում, փակում և տեղադրում է առաջադրված վայրում, 9) կատարում է առաջադրված փաստաթղթի տպագրում (Print):
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական հանձնարարություն կատարելու հիման վրա: Ուսանողին կտրվի կիրառական փաստաթղթի նմուշ, առաջադրելով ձևավորել փաստաթուղթը տեքստային խմբագրիչի օգնությամբ: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - կատարել տեքստային խմբագրիչի գործիքների վահանակների, գործիքների տեղադրում և հեռացում, ինտերֆոյսի կարգավորում, - ստեղծել պարզագույն տեքստային փաստաթղթեր և պահպանել տարբեր ֆորմատներով, ինչպես նաև պատրաստել փաստաթուղթ՝ նմուշի հիման վրա, - ստանալ որևէ փաստաթուղթ օգտագործելով տեքստերի ձևավորման հրամանները, տառատեսակների ներկայացումը տարբեր ոճերով ու չափերով, տառերի և տողերի միջև հեռավորությունների, սահմանների, լուսանցքների տեղադրման ու փոփոխման հրամանները, տողերի դասավորման հրամանները (ծախից, աջից, մեջտեղից ու երկկողմանի հավասարեցումով), - փաստաթղթում տեղադրել նկար, սիմվոլ և ներդրված օբյեկտ: <p>Արդյունքի յուրացումը բավարար է համարվում, եթե առաջադրանքը ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կատարվում, թույլ են տրված որոշ անճշտություններ:</p>

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Տեսական ուսուցում և գործնական աշխատանք: Ուսուցումն իրականացվում է անհատական համակարգիչների կաբինետում: Անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան ցուցադրական նյութեր, պրոյեկտոր:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Տեքստերի խմբագրում և ֆորմատավորում
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) կարողանում է ծրագրերը պատրաստել հայերեն և օտար լեզվով տեքստ մուտքագրելու համար, 2) մուտքագրում է տեքստ, մեծատառ նշաններ, սիմվոլներ, թվանշաններ, 3) կարողանում է տեղաշարժել տեքստային ցուցիչը տեքստի մեջ կատարելով ուղղումներ, ջնջումներ, լրացումներ, 4) կատարում է մուտքագրված տեքստի պարզագույն ֆորմատավորում՝ փոխելով տողերի դասավորությունը, միջտողային տարածությունները, տեքստի գունային ֆոնը, պարբերության խորությունները լուսանցքներից, 5) կարողանում է տեքստին կից ներմուծել նկարներ, գրաֆիկներ, աղյուսակներ, անիմացիաներ և այլն:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանների և գործնական առաջադրանքներ կատարելու հիման վրա: Ուսանողին կտրվի տարբեր լեզուներով տեքստերի նմուշներ: Կտրվի որոշակի ժամանակ, որի ընթացքում պետք է կիրառի տեքստային ինֆորմացիայի /դիմումներ, նամակներ, տեղեկանքներ, հուշագրեր, հրամաններ, հայտարարագրեր, երաշխավորագրեր, պայմանագրեր/, ստեղծման և մշակման գործողությունները, կատարի տեքստի և նկարի ստեղծման, խմբագրման, պահպանման, ստուգման, նկարի տեղադրման և ձևափոխման աշխատանքներ:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - կատարել փաստաթուղթը անհրաժեշտ ոճերով ձևավորման աշխատանքներ,

	<ul style="list-style-type: none"> - բազմաէջ փաստաթղթերի համարակալում և դիտում տպելուց առաջ, - կատարել տեքստային խմբագրիչի միջավայրում ֆայլերի ստեղծման ու պահպանման գործողություններ: <p>Արդյունքի յուրացումը բավարար է համարվում, եթե հիմնական մասերով առաջադրանքները ճիշտ են կատարվում, սակայն հնարավոր են աննշան, ոչ էական բացթողումներ, վրիպակներ:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Տեսական ուսուցում և գործնական աշխատանք: Ուսուցումն իրականացվում է անհատական համակարգիչների կաբինետում: Անհրաժեշտ է ունենալ ցուցադրական նյութեր, պրոյեկտոր:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	<p>Աղյուսակների պատրաստում և խմբագրում</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է աղյուսակներ կազմելու համապատասխան ծրագրերը և նախապատրաստել դրանք, 2) կազմում է աղյուսակ առաջադրված չափերով և մուտքագրում տվյալներ, 3) կատարում է ուղղումներ ու լրացումներ աղյուսակում (տվյալներ, տողեր, սյուներ և այլն), 4) փնտրում և գտնում է տվյալներ աղյուսակում, 5) ստեղծում է պարզ ֆունկցիոնալ կախվածություն տվյալների մեջ:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանների և գործնական առաջադրանքներ կատարելու հիման վրա:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - ուսանողին տրվում է աղյուսակի տպագրված օրինակ: Ուսանողը պետք է պատրաստի աղյուսակը առաջարկված ձևով, մուտքագրի տեքստը, ֆորմատավորի աղյուսակը և տպագրի: - անհրաժեշտ է թվային տվյալներ պարունակող աղյուսակներում թվային արժեքների հետ կատարել

	<p>հաշվարկային գործողություններ գործողության նշանների և ֆունկցիաների օգնությամբ,</p> <ul style="list-style-type: none"> - թվային տվյալների հիման վրա կառուցել գրաֆիկներ և դիագրամներ, - ուսանողը պետք է կատարի աշխատանքային թերթի վերանվանում, ավելացում, հեռացում, պահպանում, - անհրաժեշտ է ներկայացնել նույնատիպ ավտոլրացման, հաճախակի կրկնվող ցուցակների ստեղծման կարգը, - պետք է ներկայացնի ամսաթվային, թվային տվյալներ պարունակող վանդակների ֆորմատավորման կարգը, սխալի հաղորդագրությունները, մակրոսների օգտագործման միջոցները, - ուսանողը բացում է նախօրոք պատրաստված աղյուսակը և կատարում է ֆորմատավորման գործողություններ դրա հետ, պահպանում է վերջնական տարբերակը և տպագրում: Գնահատումը կատարվում է տպագրված օրինակի հիման վրա: <p>Արդյունքի ձեռքբերումը բավարար է համարվում առաջադրանքները ամբողջությամբ և առանց էական սխալների կատարելու դեպքում:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումն իրականացվելու է գործնական պարապմունքների միջոցով: Պարապմունքներն անհրաժեշտ է իրականացնել անհատական համակարգիչների կաբինետում՝ ունենալով տարբեր փաստաթղթերի նմուշներ, որոնք անհրաժեշտ է ստեղծել և պահպանել:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	<p>Գրաֆիկական խմբագրում և նկարագարում</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) գծագրում է գրաֆիկական օբյեկտներ, 2) գծագրում է գրաֆիկական օբյեկտներ՝ օգտագործելով Autoshapes պատուհանի պատրաստի ձևերը,

	<p>3) գծագրում է կանոնավոր պատկերներ,</p> <p>4) ֆորմատավորում է գրաֆիկական օբյեկտները՝ տեղափոխելով, պատճենելով, պտտելով և չափերը փոխելով,</p> <p>5) խմբավորում է գրաֆիկական օբյեկտները,</p> <p>6) գծագրում է տեքստային բլոկներ,</p> <p>7) կատարում է գրաֆիկական օբյեկտների գունաերանգավորում:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանների և գործնական առաջադրանքներ կատարելու հիման վրա:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - ուսանողին տրվում է ստանդարտ օբյեկտի օրինակ: Ուսանողը պետք է այդ օբյեկտի վրա կատարի փոփոխություններ առաջարկված ձևով, - անհրաժեշտ է թվային տվյալներ պարունակող աղյուսակ: Ուսանողը պետք է այդ թվային արժեքները պատկերի դիագրամայի տեսքով, - թվային տվյալների հիման վրա կառուցել գրաֆիկներ և դիագրամներ, - ստացված դիագրամները և գրաֆիկները կարողանում է ֆորմատավորել, կատարել պատկերի պտտում և չափերի փոփոխություն, - ուսանողին տրվում է օբյեկտների խումբ նա պետք է խմբավորի այդ օբյեկտները, - ուսանողին տրվում է տարբեր գրաֆիկական դիագրամներ, նա պետք է կատարի գրաֆիկական օբյեկտների գունաերանգավորում, <p>Տրված օբյեկտները, գրաֆիկները և դիագրամները ֆորմատավորում, պահպանում է վերջնական տարբերակը և տպագրում: Գնահատումը կատարվում է տպագրված օրինակի հիման վրա:</p> <p>Արդյունքի յուրացումը բավարար է համարվում, եթե առաջադրանքը կատարում է ճիշտ, սակայն</p>

	թույլատրելի է նաև որոշ աննշան բացթողումներ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	Տեսական ուսուցում և գործնական աշխատանք: Ուսուցումն իրականացվում է անհատական համակարգիչների կաբինետում: Անհրաժեշտ է ունենալ օբյեկտների, գրաֆիկների և դիագրամաների առավել տարածված և կիրառելի նմուշների օրինակներ:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 5	Ցուցադրության կազմակերպում համակարգչային ծրագրերով
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է ցուցադրական ծրագրերը և դրանց պատուհանի կառուցվածքը, 2) մուտքագրում է տեքստ, թվային արժեքներ և պարզ գործողություններ, 3) ներբեռնում է նկարներ, տեսանյութեր, անիմացիաներ, տվյալներ՝ աղյուսակի, գրաֆիկի տեսքով, 4) կարողանում է առաջադրված թեմայով պատրաստել ավարտուն փաստաթուղթ ցուցադրության համար, 5) ցուցադրում է պատրաստված տեղեկատվական նյութը:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական հանձնարարություն կատարելու հիման վրա: Ուսանողին հանձնարարվելու առաջադրված թեմայով պատրաստել ավարտուն փաստաթուղթ ցուցադրության համար:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ներկառուցված ցուցադրական ծրագրերի և դրանց պատուհանի կառուցվածքի օգնությամբ կատարել փոփոխություններ, - կատարել ներբեռնում նկարներ, տեսանյութեր, անիմացիաներ, տվյալներ՝ աղյուսակի, գրաֆիկի տեսքով, - կատարել առաջադրված թեմայով պատրաստել ավարտուն փաստաթուղթ ցուցադրության համար,

	<p>- ցուցադրել պատրաստված տեղեկատվական նյութը:</p> <p>Արդյունքի յուրացումը բավարար է համարվում, եթե առաջադրանքներն ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կատարվում, սակայն թույլատրելի է նաև որոշ աննշան թերություններ:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է գործնական պարապմունքների ձևով, անհատական համակարգիչների կաբինետում: Նպատակահարմար է ունենալ գրաֆիկական օբյեկտների նախապատրաստված ցանկ, որոնց հիման վրա աշխատելը հնարավորություն կտա ձեռք բերել արդյունքով սահմանված բոլոր կարողությունները:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ</p> <p>գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 6	<p>Աշխատել համացանցում</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնում է « համացանց » հասկացությունը, 2) օգտագործում է ինտերնետային հիմնական ծրագրերը, 3) ներկայացնում է History, Favorites, Stop, Refresh հրամանների, Back և Forward կոճակների նշանակությունը, 4) փնտրում է առաջադրված տվյալները համացանցի տեղեկատվական բազաներում (որոնողական և բաց ցանցերից), 5) կարողանում է համացանցից ներբեռնել, պահպանել և օգտագործել տեղեկությունները, 6) գրանցվում է էլեկտրոնային փոստում , ինտերնետային ծրագրերում և այլ կայքերում, 7) օգտագործում է էլեկտրոնային փոստի հնարավորությունները, ուղարկում և ստանում ինֆորմացի (հաղորդագրություն, նամակ և կցորդ):
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական հանձնարարություն կատարելու հիման վրա: Ուսանողին հանձնարարվելու է ներկայացնել Internet Explorer ծրագրի</p>

	<p>պատուհանի կառուցվածքը, որի հիման վրա պետք է կատարել ինֆորմացիայի որոնում որևէ թեմայի շուրջ:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - հանձնարարվում է ներկայացնել Internet Explorer ծրագրի պատուհանի կառուցվածքը, նրա հիմնական կոճակների նշանակությունը: - հանձնարարվում է ցուցադրել History և Favorites հրամանները, բացատրել: - հանձնարարվում է բացատրել Stop և Refresh հրամանների նշանակությունը: - հանձնարարվում է բացատրել Back և Forward կոճակների նշանակությունը: - հանձնարարվում է բացել որևէ ինտերնետային էջ և պատճենել տեքստային և գրաֆիկական ինֆորմացիան այդ էջից: - հանձնարարվում է կատարել ինֆորմացիայի որոնում որևէ թեմայի շուրջ՝ օգտագործելով ինտերնետային փնտրող ծառայությունները: - հանձնարարվում է բացել նախօրոք պատրաստված էլեկտրոնային փոստը: Ուսանողը պետք է ցուցադրի էլեկտրոնային նամակների ուղարկման և ստացման գործողությունները, էլեկտրոնային փոստով ֆայլերի ուղարկման և ստացման քայլերը: <p>Արդյունքի յուրացումը համարվում է բավարար, եթե կատարողական մակարդակով առաջադրանքը ճիշտ է կատարվում, սակայն թույլատրվում է տարբերակների ընտրության որոշ շեղումներ:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվելու է գործնական պարապմունքի միջոցով՝ անհատական համակարգիչների կաբինետում:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳԾԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	

Մոդուլի դասիչը	ԷԼՄ 3 - 14 - 001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել տեխնիկական գծագրեր կատարելու, ինչպես նաև պարզագույն բանվորական գծագրեր պատրաստելու համար անհրաժեշտ կիրառական գիտելիքներ և կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	30 ժամ տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ
Մուտքային պահանջները	Մոդուլն ուսումնասիրելու համար նախնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չէ:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. 1) ներկայացնի գծագրեր կատարելու տարրերը, 2) կատարի երկրաչափական կառուցումներ և պրոյեկցիաներ, 3) ներկայացնի էսքիզների կատարումը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել գծագրեր կատարելու տարրերը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում գծատեսակները, 2) ճիշտ է ընտրում ֆորմատը, 3) ճիշտ է ընտրում մասշտաբը, 4) ճիշտ է ընտրում շրջանակների մակագրությունները, 5) ճիշտ է ընտրում գծապատում, 6) ճիշտ է պատկերում պայմանական նշանները և չափագրումները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ուսանողին

	<p>հանձնարարվելու է գծապատկերել ոչ պակաս երեք տարբեր գծապատկերներ, որոնց համար կատարում է ֆորմատի ընտրում, մասշտաբի ընտրում, գծագրի գծապատման ընտրում և չափագրումների ներկայացում, որոնց հիման վրա կստուգվի գիտելիքները և ձեռք բերված կարողությունները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ըստ տրված գծագրի ֆորմատի ընտրումը, - գծագրի մասշտաբի ընտրումը, - գծագրի գծապատման ընտրումը, - չափագրումների ձևերը և դրանց ներկայացումը, - գծի հաստության ընտրումը, - շրջանակների մակագրությունների ընտրումը: <p>Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ընդհանուր առմամբ հարցերին ճիշտ է պատասխանում, իսկ գործնական արաջադրանքները կատարվում են հիմնականում անսխալ:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ գծագրական թուղթ, գծագրական պարագաներ:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	<p>Կատարել երկրաչափական կառուցումներ և պրոյեկցիաներ</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է կառուցում զուգահեռ և ողղահայաց ուղիղները, 2) ճիշտ է կատարում հատվածների բաժանումը հավասար մասերի, 3) ճիշտ է կատարում անկյան բաժանումը, 4) ճիշտ է կատարում առարկայի երեք պրոյեկցիաները:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական հանձնարարություն կատարելու հիման վրա:</p>

	<p>Ուսանողին հանձնարարվելու է գծապատկերել ոչ պակաս երեք տարբեր գծապատկերներ, որոնց համար կատարում է զուգահեռ և ուղղահայաց ուղիղների կառուցումը, հատվածի բաժանում հավասար և անկյան բաժանումը տարբեր մասերի և ըստ համապատասխան պրոյեկցիաների կառուցել դետալի աքսոնոմետրիան, որոնց հիման վրա կստուգվի գիտելիքները և ձեռք բերված կարողությունները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - զուգահեռ և ուղղահայաց ուղիղների կառուցումը, - հատվածների բաժանում հավասար մասերի, - անկյան բաժանումը տարբեր մասերի, - առարկաների երեք պրոյեկցիաների կառուցումը, - բուրգի աքսոնոմետրիայի կառուցումը, - գլանի աքսոնոմետրիայի կառուցումը, - գնդի աքսոնոմետրիայի կառուցումը: <p>Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ընդհանուր առմամբ հարցերին ճիշտ է պատասխանում, իսկ գործնական արաջադրանքները կատարվում են հիմնականում անսխալ:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ գծագրական թուղթ, գծագրական պարագաներ:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	<p>Ներկայացնել էսքիզների կատարումը</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է կատարում դետալի էսքիզը, 2) ճիշտ է կատարում էլեկտրասարքավորումների տեղակայման համար անհրաժեշտ տարրերի էսքիզները

	<p>3) ճիշտ է կարդում տրված էլեկտրատեխնիկական սարքավորման մոնտաժման հանգույցի հավաքական գծագիրը:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Ուսանողին հանձնարարվելու է կատարել ոչ պակաս երեք տարբեր ձևի ու բարդության պատրաստվածքների էսքիզներ տեխնիկական գծագրության կիրարկմանը վերաբերող հմտությունները ստուգելու նպատակով:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - դետալի հորիզոնական պրոյեկցիայի էսքիզը, - դետալի ֆրոնտալ պրոյեկցիայի էսքիզը, - դետալի աքսոնոմետրիայի էսքիզը, - գազի փականի դետալների պրոեկցիաների էսքիզը, - գազի փականի դետալների աքսոնոմետրիայի էսքիզը, - գազի փականի հավաքական գծագիրը, - տրված հեղուկի փականի հավաքական գծագրից դուրս բերել առանձին դետալների էսքիզները: <p>Յուրաքանչյուր պատրաստվածքի էսքիզավորումը պետք է տևի միջինը 20 րոպե: Լրացուցիչ ժամանակ կտրամադրվի նաև հարցերի համար: Ուսանողը պետք է էսքիզները ներկայացնի երեք պրոյեկցիաներով:</p> <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները և սահմանված չափանիշները:</p>
<p>Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները</p>	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ գծագրական թուղթ, գծագրական և նկարչական պարագաներ, ցուցադրական նյութեր , համակարգիչ:</p> <p>Ուսուցումը պետք է իրականացնել կաբինետային պայմաններում:</p>

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 6 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԷԼԵԿՏՐԱՏԵԽՆԻԿԱՅԻ ԵՎ ԷԼԵԿՏՐՈՆԻԿԱՅԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷԼՄ 3 - 14 - 002
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել կարողություններ ընդհանուր էլեկտրատեխնիկայի հիմնական հասկացությունների՝ հաստատուն, միաֆազ և եռաֆազ փոփոխական հոսանքների շղթաների, կիսահաղորդչային տարրերի, էլեկտրաչափման սարքերի և չափումներ կատարելու վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ տեսական ուսուցում՝ 18 ժամ գործնական աշխատանք՝ 36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար՝ ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի ԱՀ-ԱԱՕ-3-14-001 «Անվտանգություն և առաջին օգնություն», ԷԼՄ 3-14-001 «Տեխնիկական գծագրության կիրառման հմտություններ» մոդուլները:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. <ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնի հաստատուն հոսանքի էլեկտրական շղթաների հիմնական տարրերը և կատարի էլեկտրական չափումներ, 2) ներկայացնի փոփոխական հոսանքի միաֆազ էլեկտրական շղթաների հիմնական տարրերը, շղթայի պարամետրերի հաշվարկը և կատարի էլեկտրական չափումներ, 3) ներկայացնի փոփոխական հոսանքի եռաֆազ էլեկտրական շղթաների հիմնական տարրերը և կատարի էլեկտրական չափումներ, 4) ներկայացնի կիսահաղորդչային տարրերը և դրանց կիրառությունները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման

	<p>չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
<p>Ուսումնառության արդյունք 1</p>	<p>Ներկայացնել հաստատուն հոսանքի էլեկտրական շղթաների հիմնական տարրերը և կատարի էլեկտրական չափումներ</p>
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական շղթաների տարրերը, նրանց պայմանական գրաֆիկական նշանակումները և նշանակությունը,</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական հոսանքը, էլեկտրաշարժիչ ուժը և լարումը,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում Օհմի օրենքը,</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական դիմադրությունը, դրանց միացման ձևերը,</p> <p>5) ճիշտ է հաշվարկում էլեկտրական հզորությունը, աշխատանքը և էլեկտրական էներգիայի կերպափոխումը ջերմային էներգիայի,</p> <p>6) կարող է տարբերակել էլեմենտների միացման տեսակները և կատարում անհրաժեշտ հաշվարկներ.</p> <p>7) կարող է պահպանել աշխատանքի անվտանգության կանոնները:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի, թեսթային առաջադրանքի և գործնական հանձնարարություն կատարելու հիման վրա: Հարց ու պատասխանի և թեսթի միջոցով ստուգվելու է հաստատուն հոսանքի շղթաների տարրերի ճանաչման և տարբերակման, շղթայի պարամետրերից հաստատուն հոսանքի կապվածության, էլեկտրաէներգիայի փոխակերպման ձևերի, անհրաժեշտ հաշվարկներ կատարելու ունակության, շղթայի էլեկտրական պարամետրերի չափման կարողությունների և անվտանգության կանոնների տիրապետումը: Գործնական առաջադրանքի միջոցով ուսանողին հանձնարարվելու է կազմել էլեկտրական շղթաներ՝ օգտագործելով էլեմենտների հաջորդաբար զուգահեռ և խառը միացման ձևերը, ճիշտ ընտրել պարամետրերի չափման սարքերը:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - հաստատուն հոսանքի շղթայի բնութագրիչների՝ դիմադրությունների և սնման աղբյուրների ներկայացումը - դիմադրությունների և սնման աղբյուրների միացման սխեմաների պատկերումը, - դիմադրությունների հաջորդական, զուգահեռ և խառը շղթաների ներկայացումը, - հաստատուն լարման, հոսանքի, հզորություն ու դիմադրության միջև կապի հավասարումների հաշվարկումը, - Օհմի օրենք ներկայացումը, - Կիրխոֆի հավասարումների ներկայացումը, - հոսանքների հաշվման կոնտուրային մեթոդի ներկայացումը, - չափիչ սարքերով՝ ամպերմետրով հոսանքի չափումը, - չափիչ սարքերով՝ վոլտմետրով լարման չափումը, - չափիչ սարքերով՝ վատտմետր հզորության չափումը, - հզորության բալանսի ներկայացումը: <p>Առաջադրված գործնական իրավիճակներում պահպանում է անվտանգության տեխնիկայի պահանջները:</p> <p>Արդյունքի յուրացումը համարվում է դրական, եթե ուսանողը ընդհանուր առմամբ հարցերին ճիշտ է պատասխանում, իսկ գործնական արաջադրանքները կատարվում են հիմնականում անսխալ:</p>
<p>Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները</p>	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, էլեկտրատեխնիկական լաբորատոր սարքավորումներ, բոլոր էլեմենտների ու չափման սարքերի հագեցվածությամբ, որոնք թույլ կտան կատարել նրանց ընտրությունը և շղթաներ հավաքելու հնարավորություն: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորիայում:</p>

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 9 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել փոփոխական հոսանքի միաֆազ էլեկտրական շղթաների հիմնական տարրերը, շղթայի պարամետրերի հաշվարկը և էլեկտրական չափումները
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում փոփոխական հոսանքի միաֆազ էլեկտրական շղթաների հիմնական տարրերը, նրանց պայմանական գրաֆիկական նշանակումները և նշանակությունը, 2) ճիշտ է պատկերացնում փոփոխական հոսանքի առաջացման երևույթը, 3) ճիշտ է տարբերակում հաստատուն և փոփոխական հոսանքները, 4) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական շղթաների տարրերի միացման սխեմաները, 5) ճիշտ է կատարում պարզ հաշվարկներ, 6) ճիշտ է չափում փոփոխական լարման շղթայի պարամետրերը. 7) կարող է պահպանում է աշխատանքի անվտանգության կանոնները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքներ կատարելու հիման վրա: Հարց ու պատասխանի և թեսթի միջոցով ստուգվելու է ուսանողի գիտելիքները փոփոխական հոսանքի միաֆազ էլեկտրական շղթաների հիմնական տարրերի, նրանց պայմանական գրաֆիկական նշանակումների և նշանակության վերաբերյալ, ուսանողը պետք է կարողանա տարբերակել հաստատուն և փոփոխական հոսանքները, բացատրել էլեկտրական շղթաների տարրերի միացման սխեմաները և կատարել հաշվարկներ հաշվարկներ, պետք է ներկայացնի հոսանքի կապվածությունը շղթայի պարամետրերի հետ, տարբերակի էլեկտրաէներգիայի փոխակերպման ձևերը: Գործնական առաջադրանքի միջոցով ստուգվում է ուսանողի անհրաժեշտ հաշվարկներ կատարելու ունակությունը, շղթայի տեղամասերի էլեկտրական պարամետրերի չափման կարողությունները և անվտանգության կանոնների տիրապետումը: Ուսանողին հանձնարարվելու է կազմել էլեկտրական շղթաներ՝

օգտագործելով էլեմենտների հաջորդաբար զուգահեռ և խառը միացման ձևերը, ճիշտ ընտրել պարամետրերի չափման սարքերը ու կատարել չափումներ:

Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները

- փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաների տարր՝ ակտիվ դիմադրության էության բացատրումը,
- փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաների տարր՝ ինդուկտիվ դիմադրության էության բացատրումը,
- փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաների տարր՝ ունակային դիմադրության էության բացատրումը,
- փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաների տարրերի՝ միացման սխեմաների ներկայացումը
- միաֆազ փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաների հաշվարկներ կատարումը,
- միաֆազ փոփոխական հոսանքի լարման, հոսանքի, հզորություն ու դիմադրությունների միջև կապի հավասարումների հաշվարկումը
- միաֆազ փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաներում Օհմի օրենքի ներկայացումը,
- միաֆազ փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաների Կիրխոֆի հավասարումների ներկայացումը,
- միաֆազ փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաների հաշվարկման կոնտուրային մեթոդի ներկայացումը,
- միաֆազ փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաներում ակտիվ հզորության հասկացության ներկայացումը,
- միաֆազ փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաներում ռեակտիվ հզորության հասկացության ներկայացումը,

	<ul style="list-style-type: none"> - միաժազ փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաներում էլեկտրատեխնիկական մեծությունների չափման միավորների ներկայացումը, - չափիչ սարքերով (ամպերմետր, վոլտմետր, վատտմետր) հոսանքի, լարման և հզորությունների (ակտիվ, ռեակտիվ) չափումը, - միաժազ էլեկտրական շղթաներում հզորության գործակցի էության բացատրումը: Արդյունքի յուրացումը համարվում էրական, եթե ընդհանուր առմամբ հարցերին ճիշտ է պատասխանում, իսկ գործնական արաջադրանքները կատարվում են հիմնականում անսխալ:
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, էլեկտրատեխնիկական լաբորատոր սարքավորումներ բոլոր էլեմենտների ու չափման սարքերի հագեցվածությամբ, որոնք թույլ կտան կատարել տրանսֆորմատորների հետազոտման հնարավորություն: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորայում:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 9 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	<p>Ներկայացնել փոփոխական հոսանքի եռաժազ էլեկտրական շղթաների հիմնական տարրերը և կատարել էլեկտրական չափումներ</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում փոփոխական հոսանքի եռաժազ էլեկտրական շղթաների հիմնական տարրերը, նրանց պայմանական գրաֆիկական նշանակումները և նշանակությունը, 2) ճիշտ է ներկայացնում եռաժազ փոփոխական հոսանքի առաջացման երևույթը, 3) ճիշտ է տարբերակում միաժազ և եռաժազ փոփոխական հոսանքների շղթաները, 4) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական շղթաների տարրերի միացման սխեմաները, 5) ճիշտ է կատարում պարզ հաշվարկներ,

	<p>6) ճիշտ է չափում եռաֆազ լարման շղթայի պարամետրերը,</p> <p>1) 7) ճիշտ է պահպանում է աշխատանքի անվտանգության կանոնները:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է փոփոխական հոսանքի եռաֆազ էլեկտրական շղթաների հիմնական տարրերին, նրանց պայմանական գրաֆիկական նշանակումներին և նշանակությանը տիրապետելը, միաֆազ և եռաֆազ փոփոխական հոսանքների շղթաները միմյանցից տարբերակելը, փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաների տարրերի միացման սխեմաներին և դրանց հաշվարկներին տիրապետելը: Գործնական առաջադրանքի ժամանակ ստուգվում է շղթայի տեղամասերի լարման, հոսանքի ու հզորությունների չափման կարողությունը: Ուսանողը պետք է ընտրի համապատասխան չափիչ սարքեր և կատարի չափումներ, օգտագործելով բանաձևերը՝ կատարի պարզ հաշվարկներ: Առաջադրված գործնական իրավիճակներում պահպանում է անվտանգության տեխնիկայի պահանջները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - փոփոխական հոսանքի եռաֆազ էլեկտրական շղթաների հիմնական տարրերի նշանակությունը, - եռաֆազ էլեկտրական շղթաների հիմնական տարրերի գրաֆիկական ներկայացումը, - փոփոխական հոսանքի եռաֆազ էլեկտրական շղթաներում ֆազային և գծային լարումները, - եռաֆազ էլեկտրական շղթաների հաշվարկման եղանակները, - փոփոխական հոսանքի եռաֆազ էլեկտրական շղթաների հիմնական տարրերի միացման սխեմաները, - եռաֆազ էլեկտրական շղթաների հզորությունների հաշվարկումը բեռի աստղ և եռանկյունի միացման դեպքում, - եռաֆազ էլեկտրական շղթաների հզորությունների չափումը, երբ բեռը միացված է աստղ,

	<ul style="list-style-type: none"> - եռաֆազ էլեկտրական շղթաների հզորությունների չափումը, երբ բեռը միացված է եռանկյուն, - եռաֆազ փոփոխական հոսանքի լարման, հոսանքի, հզորություն ու դիմադրությունների միջև կապի հավասարումների հաշվարկումը - եռաֆազ փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաներում Օհմի օրենքի ներկայացումը, - եռաֆազ փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաների Կիրխոֆի հավասարումների ներկայացումը, - եռաֆազ փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաներում ակտիվ հզորության հասկացության ներկայացումը, - եռաֆազ փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաներում ռեակտիվ հզորության հասկացության ներկայացումը, - եռաֆազ փոփոխական հոսանքի էլեկտրական շղթաներում էլեկտրատեխնիկական մեծությունների չափման միավորների ներկայացումը, - չափիչ սարքերով (ամպերմետր, վոլտմետր, վատտմետր) հոսանքի, լարման և հզորությունների (ակտիվ, ռեակտիվ) չափումը, - եռաֆազ էլեկտրական շղթաներում հզորության գործակցի էության բացատրումը: Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:
<p>Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները</p>	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, էլեկտրատեխնիկական լաբորատոր սարքավորումներ՝ բոլոր սարքավորումների հագեցվածությամբ (որոնք թույլ կտան կատարել նրանց ընտրությունը): Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության</p>

	դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություն-ներում:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 5 ժամ գործնական աշխատանք՝ 9 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել կիսահաղորդչային տարրերը և դրանց կիրառությունները
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է նկարագրում կիսահաղորդչային տարրերի պայմանական գրաֆիկական նշանակումները, 2) ճիշտ է նկարագրում կիսահաղորդչային տարրերի տեսակները և մակնիշավորումը, 3) ճիշտ է բացատրում կիսահաղորդչային տարրերի աշխատանքի սկզբունքը, 4) ճիշտ է կատարում կիսահաղորդչային տարրերի միացումները, 5) ճիշտ է նկարագրում ուղղիչների աշխատանքը, 6) ճիշտ է նկարագրում հաճախային կերպափոխիչների աշխատանքը, 7) ճիշտ է կատարում պարզ հաշվարկներ, 8) ճիշտ է պահպանում է աշխատանքի անվտանգության կանոնները:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և թեսթային հանձնարարություն կատարելու հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է էլեկտրական ապարատներում օգտագործվող էլեկտրոնային սարքերի կիրառման առավելություններն ու թերությունները: Թեսթի միջոցով ուսանողին հանձնարարվելու է ընտրել կիսահաղորդչային տարրերը, սարքերը և նրանց աշխատանքային բնութագրերը:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <p>ա/ էլեկտրոնային ապարատներում և կերպափոխիչներում օգտագործվող կիսահաղորդչային տարրերի տեսակները, կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - կիսահաղորդչային դիոդները, - տրանզիստորները,

	<ul style="list-style-type: none"> - տիրիստորները, - ինտեգրալային միկրոսխեմաները, - թվային և անալոգային միկրոսխեմաները: <p>բ/ էլեկտրոնային տարրերի բնութագրերի ներկայացումը՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - տրանզիստորների բնութագրերի հանումը, - տիրիստորների բնութագրերի հանումը, - որևէ ինտեգրալային միկրոսխեմայի միացումը և բնութագրերի հանումը, - թվային և անալոգային միկրոսխեմաների միացումը և բնութագրերի հանումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական կհամարվի, եթե ուսանողը հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանի ճիշտ՝ որոշակի ոչ էական բաց թողումներով և անճշտություններով: Թեսթային առաջադրանքը պետք է կատարվի բացարձակ ճիշտ:</p>				
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցանումը կատարվում է տեսական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, համակարգիչ, թվային պրոյեկտոր կիսահաղորդչային սարքերի բնութագրերի ներկայացման համար, ըստ ցուցադրական նյութի տեսակի այլ տեխնիկական միջոցներ: Հնարավորության դեպքում ցանկալի է ուսուցումն իրականացնել կաբինետային պայմաններում:</p>				
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">տեսական ուսուցում՝</td> <td style="width: 50%;">5 ժամ</td> </tr> <tr> <td>գործնական աշխատանք՝</td> <td>9 ժամ</td> </tr> </table>	տեսական ուսուցում՝	5 ժամ	գործնական աշխատանք՝	9 ժամ
տեսական ուսուցում՝	5 ժամ				
գործնական աշխատանք՝	9 ժամ				
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՈՒԺԱՅԻՆ ԵՎ ԷԼԵԿՏՐԱՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՃԱՆԱԶՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»					
Մոդուլի դասիչը	ԷԼՄ 3 -14-003				
Մոդուլի նպատակը	<p>Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել ուժային էլիկտրասարքավորումների՝ տրանսֆորմատորների, հաստատուն հոսանքի և ասինքրոն ու սինքրոն շարժիչների,</p>				

	<p>Էլեկտրատեխնոլոգիական տեղակայանքների՝ դիմադրության, ինդուկցիոն և աղեղայի վառարանների, էլեկտրոլիզի սարքավորումների և նրանց առանձնահատկությունների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:</p>
Մոդուլի տևողությունը	<p>54 ժամ</p> <p>տեսական ուսուցում՝ 18 ժամ</p> <p>գործնական աշխատանք՝ 36 ժամ</p>
Մուտքային պահանջները	<p>Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար՝ ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի ԱՀ-ԱԱՕ-3-14-001 «Անվտանգություն և առաջին օգնություն», ԷԼՄ 3-14-001 «Տեխնիկական գծագրության կիրառման հմտություններ» և ԷԼՄ 3-14-002 «Էլեկտրատեխնիկայի և էլեկտրոնիկայի կիրառման հմտություններ» մոդուլները:</p>
Ուսումնառության արդյունքները	<p>Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնի տրանսֆորմատորների դերը և նշանակությունը, կատարի պարամետրերի չափումներ, 2) ներկայացնի փոփոխական հոսանքի ասինքրոն և սինքրոն էլեկտրական մեքենաները, 3) ներկայացնի հաստատուն հոսանքի էլեկտրական մեքենաները, կատարի հաշվարկներ, 4) ներկայացնի էլեկտրատեխնոլոգիական տեղակայանքները՝ դիմադրության, ինդուկցիոն և աղեղային վառարանները, էլեկտրոլիզի սարքավորումները և նրանց առանձնահատկությունները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
Ուսումնառության արդյունք 1	<p>Ներկայացնել տրանսֆորմատորների դերը և նշանակությունը, կատարել պարամետրերի չափումներ</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է բացատրում միաֆազ և եռաֆազ տրանսֆորմատորների կառուցվածքը և գործման սկզբունքը,

	<p>2) ճիշտ է ներկայացնում լարման և հոսանքի տրանսֆորմացիայի անհրաժեշտությունը,</p> <p>3) ճիշտ է տարբերակում առաջնային և երկրորդային փաթույթների նշանակությունը,</p> <p>4) ճիշտ է բացատրում եռաֆազ տրանսֆորմատորների փաթույթների միացման սխեմաները,</p> <p>5) ճիշտ է կատարում պարզ հաշվարկներ,</p> <p>6) ճիշտ է կատարում տրանսֆորմատորի պարամետրերի չափումներ, ըստ տեխնիկական առաջադրանքի,</p> <p>7) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է միաֆազ և եռաֆազ տրանսֆորմատորների կառուցվածքի, նրա աշխատանքի սկզբունքի, տրանս-ֆորմատորի հիմնական հավասարումների, նրա աշխատանքային ռեժիմների, եռաֆազ տրանսֆորմատորների փաթույթների միացման սխեմաների և խմբերի վերաբերյալ ընդհանուր գիտելիքները: Գործնական աշխատանքների ժամանակ կարողանում է ճիշտ ներկայացնել միաֆազ և եռաֆազ տրանսֆորմատորների կառուցվածքը, հաշվարկել տրանսֆորմատորների առաջնային և երկրորդային փաթույթների հոսանքները, հզորությունը:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - միաֆազ տրանսֆորմատորի կառուցվածքը, - եռաֆազ տրանսֆորմատորի կառուցվածքը, - տրանսֆորմատորների աշխատանքի սկզբունքը, - տրանսֆորմատորի հիմնական հավասարումները, - եռաֆազ տրանսֆորմատորների փաթույթների միացման սխեմաները և խմբերը, - տրանսֆորմատորի առաջնային և երկրորդային հոսանքների, հզորության հաշվարկումը, - տանսֆորմատորի շահագործումը,

	<ul style="list-style-type: none"> - տրանսֆորմատորի անցապահների դերը, - տրանսֆորմատորի կարճ միացման լարումը, - տրանսֆորմատորներում կորուստների որոշումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական կհամարվի, եթե ուսանողը հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանի ճիշտ՝ որոշակի ոչ էական բաց թողումներով և անճշտություններով:</p>				
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցանումը կատարվում է տեսական և գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, էլեկտրատեխնիկական լաբորատոր սարքավորումներ՝ բոլոր սարքավորումների հագեցվածությամբ: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>				
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<table border="0"> <tr> <td>տեսական ուսուցում՝</td> <td>4 ժամ</td> </tr> <tr> <td>գործնական աշխատանք՝</td> <td>9 ժամ</td> </tr> </table>	տեսական ուսուցում՝	4 ժամ	գործնական աշխատանք՝	9 ժամ
տեսական ուսուցում՝	4 ժամ				
գործնական աշխատանք՝	9 ժամ				
Ուսումնառության արդյունք 2	<p>Ներկայացնել փոփոխական հոսանքի ասինքրոն և սինքրոն էլեկտրական մեքենաները</p>				
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է նկարագրում պտտողական դաշտի առաջացման երևույթը, 2) ճիշտ է բացատրում ասինքրոն էլեկտրական շարժիչի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը, 3) ճիշտ է բացատրում սինքրոն էլեկտրական շարժիչի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը, 4) ճիշտ է նկարագրում ասինքրոն և սինքրոն էլեկտրական մեքենաների թողարկման առանձնահատկությունները, 5) ճիշտ է կատարում պարզ հաշվարկներ: 				
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական վարժություններ կատարելու հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է ասինքրոն և սինքրոն էլեկտրական մեքենաների կառուցվածքի և աշխատանքի սկզբունքի, թողարկման առանձնահատկությունների, նրանց պարամետրերի ու էլեկտրական հավասարումների, նրանց շահագործման և վերանորոգման</p>				

աշխատանքների վերաբերյալ գիտելիքների տիրապետումը: Գործնական աշխատանքների ժամանակ կարողանում է ճիշտ ներկայացնել ասինքրոն և սինքրոն էլեկտրական մեքենաների աշխատանքը, նրանց միացման սխեմաները և կատարել հոսանքի, հզորության որոշման հաշվարկներ:

Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.

1. Ասինքրոն էլեկտրական շարժիչի վերաբերյալ՝

- ասինքրոն էլեկտրական շարժիչի կառուցվածքը,
- ասինքրոն էլեկտրական շարժիչի աշխատանքի սկզբունքը,
- ասինքրոն էլեկտրական շարժիչի հիմնական հավասարումները,
- ասինքրոն էլեկտրական շարժիչի միացման սխեմաները,
- ասինքրոն էլեկտրական շարժիչի շահագործումը,
- ասինքրոն էլեկտրական շարժիչի վերանորոգումը,
- ասինքրոն էլեկտրական շարժիչի միացման սխեմաները էլեկտրական ցանցին,
- ասինքրոն էլեկտրական շարժիչի թողարկման առանձնահատկությունները:

2.Սինքրոն էլեկտրական շարժիչի վերաբերյալ՝

- սինքրոն էլեկտրական շարժիչի կառուցվածքը,
- սինքրոն էլեկտրական շարժիչի աշխատանքի սկզբունքը,
- սինքրոն էլեկտրական շարժիչի հիմնական հավասարումները,
- սինքրոն էլեկտրական շարժիչի միացման սխեմաները,
- սինքրոն էլեկտրական շարժիչի շահագործումը,
- սինքրոն էլեկտրական շարժիչի վերանորոգումը,
- սինքրոն էլեկտրական շարժիչի գոգման փաթույթի դերը և տեսակները,
- սինքրոն էլեկտրական շարժիչի միացման սխեմաները էլեկտրական ցանցին,

	<p>- ասինքրոն էլեկտրական շարժիչի թողարկման տեսակները:</p> <p>Արդյունքի յուրացումը դրական կհամարվի, եթե ուսանողը հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանի ճիշտ՝ որոշակի ոչ էական բաց թողումներով և անճշտություններով:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցանումը կատարվում է տեսական և գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, էլեկտրատեխնիկական լաբորատոր սարքավորումներ՝ բոլոր սարքավորումների հազեցվածությամբ: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 5 ժամ</p> <p>գործնական աշխատանք՝ 9 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	<p>Ներկայացնել հաստատուն հոսանքի էլեկտրական մեքենաները, կատարել հաշվարկներ</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է նկարագրում հաստատուն հոսանքի շարժիչի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը, 2) ճիշտ է նկարագրում հաստատուն հոսանքի շարժիչների սնման աղբյուրները, 3) ճիշտ է կատարում պարզ հաշվարկներ,
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական վարժություններ կատարելու հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է հաստատուն հոսանքի շարժիչի կառուցվածքի և աշխատանքի սկզբունքի, նրանց պարամետրերի ու էլեկտրական հավասարումների, նրանց շահագործման և վերանորոգման աշխատանքների վերաբերյալ ընդհանուր գիտելիքների տիրապետումը: Գործնական աշխատանքների ժամանակ կարողանում է ճիշտ ներկայացնել հաստատուն հոսանքի շարժիչի միացման սխեմաները, կատարել հաշվարկներ և կազմել հաստատուն հոսանքի շարժիչի հիմնական հավասարումները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <p>- հաստատուն հոսանքի շարժիչի կառուցվածքը,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - հաստատուն հոսանքի շարժիչի ռոտորի կոլեկտորի դերը, - հաստատուն հոսանքի շարժիչի աշխատանքի սկզբունքը, - հաստատուն հոսանքի շարժիչի հիմնական հավասարումները, - հաստատուն հոսանքի շարժիչի միացման սխեմաները, - հաստատուն հոսանքի շարժիչի գոգոման տեսակները, - հաստատուն հոսանքի շարժիչի շահագործումը, - հաստատուն հոսանքի շարժիչի վերանորոգումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական կհամարվի, եթե ուսանողը հարցերին ընդհանուր առմամբ պատասխանի ճիշտ՝ որոշակի ոչ էական բաց թողումներով և անճշտություններով:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցանումը կատարվում է տեսական և գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, էլեկտրատեխնիկական լաբորատոր սարքավորումներ՝ բոլոր սարքավորումների հագեցվածությամբ: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 9 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	<p>Ներկայացնել էլեկտրատեխնոլոգիական տեղակայանքները՝ դիմադրության, ինդուկցիոն և աղեղային վառարանները, էլեկտրոլիզի սարքավորումները և նրանց առանձնահատկությունները</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է բացատրում դիմադրության վառարանների կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում ինդուկցիոն վառարանների կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը, 3) ճիշտ է ներկայացնում ինդուկցիոն տաքացման սարքավորումները, 4) ճիշտ է բացատրում աղեղային վառարանների կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը, 5) ճիշտ է բացատրում աղեղային եռակցաման սարքերի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը,

	<p>6) ճիշտ է բացատրում էլեկտրոլիզի սարքավորումների կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը, 7) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է էլեկտրատեխնոլոգիական տեղակայանքներին՝ դիմադրության, ինդուկցիոն և աղեղային վառարանների, էլեկտրոլիզի սարքավորումների նշանակությանը, աշխատանքի սկզբունքներին և առանձնահատկություններին տիրապետելը: Ուսանողը պետք է պատկերացնի դիմադրության, ինդուկցիոն և աղեղային վառարանների տեսակները, որտեղ են դրանք օգտագործվում Գործնական առաջադրանքի ժամանակ ընտրում է համապատասխան չափիչ սարքեր և կատարում է չափումեր վառարանների էլեկտրատեխնիկական բնութագրերը (հզորությանները, ծախսած էներգիան, լարումը և հոսանքը) , օգտագործելով բանաձևերը՝ ճիշտ է կատարում վառարանի տաքացուցիչների հաշվարկներ: Առաջադրված գործնական իրավիճակներում պահպանում է անվտանգության տեխնիկայի պահանջները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <p>1) Դիմադրության վառարանների տեսակները՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - խցիկային վառարանները, - հորանային վառարանները, - կոնվեյերային վառարանները. - ռոլգանգային վառարանները, - աղային հառարանները: <p>2) Ինդուկցիոն վառարանների տեսակները՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - ինդուկցիոն հալոցային վառարանները - ինդուկցիոն մակերևույթային տաքացման սարքերը,

	<ul style="list-style-type: none"> - դիէլեկտրիկական տաքացման սարքերը; 3)Աղեղային վառարանների տեսակները՝ <ul style="list-style-type: none"> - ուղակի գործման աղեղային հալոցային վառարանները, - անուղակի գործման աղեղային հալոցային վառարանները, - աղեղային հանքաքերմային վառարանները, - էլեկտրաաղեղային եռակցման սարքերը: 4)էլեկտրոլիզի և գալվանոտեխնիկայի սարքերը՝ <ul style="list-style-type: none"> - ալյումինի ստացման էլեկտրոլիզի վառարանները, - այլ նյութերի ստացման(ջրածին, քլորի և այլն) էլեկտրոլիզի սարքավորումները, - գալվանոստեգիայի սարքավորումները, - գալվանոպլաստիկայի սարքավորումները: <p style="margin-left: 40px;">Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p> 				
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, էլեկտրատեխնիկական լաբորատոր սարքավորումներ՝ բոլոր սարքավորումների հագեցվածությամբ (որոնք թույլ կտան կատարել նրանց ընտրությունը): Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>				
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="padding-left: 20px;">տեսական ուսուցում՝</td> <td style="text-align: right;">5 ժամ</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">գործնական աշխատանք՝</td> <td style="text-align: right;">9 ժամ</td> </tr> </table>	տեսական ուսուցում՝	5 ժամ	գործնական աշխատանք՝	9 ժամ
տեսական ուսուցում՝	5 ժամ				
գործնական աշխատանք՝	9 ժամ				
<p>ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԷԼԵԿՏՐԱԼՈՒՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԻ ԵՎ ԼՈՒՍԱՎՈՐՄԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՃԱՆԱԶՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»</p>					

Մոդուլի դասիչը	ԷԼՄ 3 -14-004
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել էլեկտրալուսավորման աղբյուրների՝ շիկացման, լյումինիսցենտային, գազապարպման և էներգախնայող լամպերի կառուցվածքի և աշխատանքի սկզբունքի, լուսավորման սարքավորումների և նրանց առանձնահատկությունների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ տեսական ուսուցում՝ 18 ժամ գործնական աշխատանք՝ 36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար՝ ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի ԱՀ-ԱԱՕ-3-14-001 «Անվտանգություն և առաջին օգնություն», ԷԼՄ 3-14-001 «Տեխնիկական գծագրության կիրառման հմտություններ» և ԷԼՄ 3-14-002 «Էլեկտրատեխնիկայի և էլեկտրոնիկայի կիրառման հմտություններ» մոդուլները:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. 1) ներկայացնի շիկացման, գազապարպման, լյումինիսցենտային և էներգախնայող լամպերի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը, կատարի հաշվարկներ, 2) ներկայացիլ լուսավորման սարքավորումների կառուցվածքը և նրանց առանձնահատկությունները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել շիկացման, գազապարպման, լյումինիսցենտային և էներգախնայող լամպերի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը, կատարել հաշվարկներ
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է նկարագրում էլեկտրական լամպերի պայմանական գրաֆիկական նշանակումները, 2) ճիշտ է բացատրում շիկացման լամպերի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը.

	<p>3)ճիշտ է նկարագրում գազապարպման լամպերի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը.</p> <p>4)ճիշտ է բացատրում լյումինիսցենտային լամպերի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը.</p> <p>5)ճիշտ է բացատրում էներգախնայող լամպերի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը.</p> <p>6)ճիշտ է բացատրում լամպերի տեսակների օգտագործման տեղերը.</p> <p>7)ճիշտ է կատարում պարզ հաշվարկներ,</p> <p>8)ճ) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է արհեստական լուսավորման աղբյուրների՝ շիկալար, գազապարպման, լյումինիսցենտային և էներգախնայող լամպերի կառուցվածքին, պայմանական գրաֆիկական նշանակումներին և դրանց աշխատանքի սկզբունքին ու միացման սխեմաներին: Գործնական առաջադրանքի միջոցով ստուգվելու է լամպերի միացման սխեմաների, դրանց թողարկակարգավորիչ սարքավորումներին տիրապետելու կարողությունը: Ուսանողը պետք է ճիշտ կատարի պարզ հաշվարկներ: Առաջադրված գործնական իրավիճակներում պահպանում է անվտանգության տեխնիկայի պահանջները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - լուսատեխնիկական հիմնական հասկացությունները, - շիկալար լամպերի կառուցվածքի ներկայացումը, - շիկալար լամպերի բնութագրերը, - շիկալար լամպերի առավելությունները և թերությունները, - հալոգեն լամպերի կառուցվածքի ներկայացումը, - հալոգեն լամպերի միացման սխեմաները, - հալոգեն լամպերի առավելությունները և թերությունները,

	<ul style="list-style-type: none"> - լյումինեսցենտային լամպերի կառուցվածքի ներկայացումը, - լյումինեսցենտային լամպերի բնութագրերը, - լյումինեսցենտային լամպերի միացման սխեմաները, - լյումինեսցենտային առավելությունները և թերությունները, - բարձր ճնշման աղեղային սնդիկակվարցային լամպերի կառուցվածքի ներկայացումը, - բարձր ճնշման աղեղային սնդիկակվարցային լամպերի միացման սխեմաները, - բարձր ճնշման աղեղային սնդիկակվարցային լամպերի առավելությունները և թերությունները, - էներգախնայող լամպերի կառուցվածքի ներկայացումը, - էներգախնայող լամպերի բնութագրերը, - էներգախնայող լամպերի միացման սխեմաները, - էներգախնայող լամպերի առավելությունները և թերությունները, - օպտիկական թելերի ներկայացումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>				
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, շիկալար, գազապարպման, լյումինիսցենտային և էներգախնայող լամպեր, որոնք թույլ կտան ավելի հեշտ բացատրել նրանց կառուցվածքը: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>				
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">տեսական ուսուցում՝</td> <td style="width: 50%;">9 ժամ</td> </tr> <tr> <td>գործնական աշխատանք՝</td> <td>18 ժամ</td> </tr> </table>	տեսական ուսուցում՝	9 ժամ	գործնական աշխատանք՝	18 ժամ
տեսական ուսուցում՝	9 ժամ				
գործնական աշխատանք՝	18 ժամ				
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել լուսավորման սարքավորումների կառուցվածքը և նրանց առանձնահատկությունները				

<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է նկարագրում լուսավորման սարքավորումների դասակարգումը ըստ ֆունկցիաների, 2) ճիշտ է բացատրում լուսավորման սարքավորումների դասակարգումը ըստ շահագործման պայմանների. 3) ճիշտ է նկարագրում լուսավորման սարքավորումների դասակարգումը ըստ լուսաբաշխման պայմանների, 4) ճիշտ է բացատրում լուսավորման սարքավորումների դասակարգումը ըստ լամպի մակնիշի, 5) ճիշտ է բացատրում լուսավորման սարքավորումների մակնիշները, 6) ճիշտ է բացատրում լուսավորման սարքավորումների մոնտաժման առանձնահատկությունները, 7) ճիշտ է նկարագրում լուսավորման սարքավորումների հետ աշխատանքի անվտանգության կանոնները:
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է լուսավորման սարքավորումների կառուցվածքը աշխատանքի սկզբունքին ու միացման սխեմաներին: Գործնական առաջադրանքի միջոցով ստուգվելու է լամպերի միացման սխեմաների, դրանց թողարկա-կարգավորիչ սարքավորումներին տիրապետելու կարողությունը: Ուսանողը պետք է ճիշտ կատարի պարզ հաշվարկներ: Առաջադրված գործնական իրավիճակներում պահպանում է անվտանգության տեխնիկայի պահանջները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - լուսավորման սարքի կառուցվածքի ներկայացումը, - մոտակա լուսավորման սարքեր, - հեռեհար լուսավորման սարքեր, - լուսատուների հիմնական բնութագրերը, - լուսատուի պաշտպանիչ անկյունը,

	<ul style="list-style-type: none"> - ըստ լուսային հոսքի բաշխման լուսավորման սարքավորումների դասակարգման ներկայացումը, - ըստ լույսի ուժի կորի լուսավորման սարքավորումների դասակարգման ներկայացումը, - ըստ շրջապատող միջավայրի ազդեցությունից պաշտպանության աստիճանի լուսավորման սարքավորումների դասակարգման ներկայացումը, - ըստ խոնավությունից պաշտպանության աստիճանից լուսավորման սարքավորումների դասակարգման ներկայացումը - ըստ տեղադրման ձևի լուսավորման սարքավորումների դասակարգման ներկայացումը, - ըստ նշանակության լուսավորման սարքավորումների դասակարգման ներկայացումը, - արհեստական լուսավորման կանոնների և նորմերի ներկայացումը, <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, լուսավորման սարքավորումների հագեցվածությամբ, որոնք թույլ կտան կատարել նրանց կառուցվածքի մանրամասն ուսուցում և ընտրությունը: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 9 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԷԼԵԿՏՐԱՀԱՂՈՐԴԱԼԱՐԵՐ ԵՎ ՄԱԼՈՒԿՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷԼՄ 3 -14-005
Մոդուլի նպատակը	<p>Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ էլեկտրահաղորդման լարերի և մալուխների դերի, կառուցվածքի, օգտագործման տեղերի և դրանց տեղադրման</p>

	առանձնահատկությունների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ՝ տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար՝ ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի ԱՀ-ԱԱՕ-3-14-001 «Անվտանգություն և առաջին օգնություն», ԷԼՄ 3-14-001 «Տեխնիկական գծագրության կիրառման հմտություններ» մոդուլները:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. 1) ներկայացնի էլեկտրահաղորդման լարերի դերը, կառուցվածքը, օգտագործման տեղերը և կատարի ընտրությունը, 2) ներկայացնի էլեկտրահաղորդման մալուխների դերը, կառուցվածքը և օգտագործման տեղերը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել էլեկտրահաղորդման լարերի դերը, կառուցվածքը, օգտագործման տեղերը և կատարել ընտրություն
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրահաղորդման լարերի կառուցվածքը և ընտրությունը բեռի հզորությունից, 2) ճիշտ է բացատրում էլեկտրահաղորդման լարերի ջիղի պատրաստման համար օգտագործվող նյութերը, 3) ճիշտ է կատարում էլեկտրահաղորդման լարերի ընտրություն, ըստ մեկուսացման նյութի տեսակի, 4) ճիշտ է կատարում էլեկտրահաղորդման լարերի ընտրություն, ըստ թյուլատրելի հոսանքի մեծության, 5) ճիշտ է կատարում էլեկտրահաղորդման լարերի ընտրություն, ըստ թյուլատրելի լարման կորուստի,

	<p>6) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է էլեկտրահաղորդման լարերի դերի, կառուցվածքի, օգտագործման տեղերի և դրանց ընտրություն կատարելու տիրապետելը: Գործնական առաջադրանքի միջոցով ստուգվելու է ըստ թյուրաբերի հոսանքի մեծության, ըստ թյուրաբերի լարման կորուստի էլեկտրահաղորդման լարերի ընտրություն կատարելու կարողությունը: Ուսանողը պետք է համապատասխան բանաձևերով ճիշտ կատարի պարզ հաշվարկներ:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - էլեկտրահաղորդման լարերի դերի ներկայացումը, - էլեկտրահաղորդման լարերի կառուցվածքի ներկայացումը, - բաց չմեկուսացված էլեկտրահաղորդման օդային գծի կառուցվածքի ներկայացումը - էլեկտրահաղորդման լարերի ջիղերի նյութերը, - էլեկտրահաղորդման լարերի մեկուսացումների ներկայացումը, - էլեկտրահաղորդման լարերի ջերմակայուն մեկուսացումների ներկայացումը. - էլեկտրահաղորդման լարերի ստանդարտ կտրվածքների ներկայացումը, - էլեկտրահաղորդման լարերի դիմադրության հաշվարկի ներկայացումը, - էլեկտրահաղորդման լարերի մակնիշավորման ներկայացումը, - էլեկտրահաղորդման լարերի արտասահմանյան մակնիշավորման ներկայացումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>
<p>Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները</p>	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, էլեկտրահաղորդման լարերի</p>

	<p>տեսականի, որոնք թույլ կտան կատարել նրանց կառուցվածքը և մակնիշավորումը: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>
<p>Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը</p>	<p>տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ</p>
<p>Ուսումնառության արդյունք 2</p>	<p>Ներկայացնել էլեկտրահաղորդման մալուխների դերը, կառուցվածքը և օգտագործման տեղերը</p>
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է նկարագրում մալուխների դերը և կառուցվածքը, 2) ճիշտ է բացատրում մալուխների կառուցվածքում մեկուսացումների դերն ու նշանակությունը, 3) ճիշտ է բացատրում մալուխների ցիդի պատրաստման համար օգտագործվող նյութերը, 4) ճիշտ է կատարում մալուխների ցիդի ընտրություն՝ ըստ մեկուսացման նյութի տեսակի, 5) ճիշտ է կատարում մալուխների ցիդի ընտրություն՝ ըստ թյուլատրելի հոսանքի մեծության, 6) ճիշտ է կատարում մալուխների ցիդի ընտրություն՝ ըստ թյուլատրելի լարման կորուստի, 7) ճիշտ է կատարում մալուխների ցիդի ընտրություն՝ ըստ թյուլատրելի հոսանքի խտության:
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է էլեկտրահաղորդման մալուխների դերի, կառուցվածքի, օգտագործման տեղերի և դրանց ընտրություն կատարելու տիրապետելը: Գործնական առաջադրանքի միջոցով ստուգվելու է ըստ թյուլատրելի հոսանքի մեծության, ըստ թյուլատրելի հոսանքի խտության և ըստ թյուլատրելի լարման կորուստի էլեկտրահաղորդման լարերի ընտրություն կատարելու կարողությունը: Ուսանողը պետք է համապատասխան բանաձևերով ճիշտ կատարի պարզ հաշվարկներ:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - էլեկտրահաղորդման մալուխների դերի ներկայացումը, - էլեկտրահաղորդման մալուխների կառուցվածքի ներկայացումը,

	<ul style="list-style-type: none"> - բաց չմեկուսացված էլեկտրահաղորդման օդային գծի կառուցվածքի ներկայացումը - էլեկտրահաղորդման մալուխների ջիղի նյութերի ներկայացումը, - էլեկտրահաղորդման մալուխների ջիղի մեկուսացումների ներկայացումը, - էլեկտրահաղորդման մալուխների ջերմակայուն մեկուսացումների ներկայացումը. - էլեկտրահաղորդման մալուխների ստանդարտ կտրվածքների ներկայացումը, - էլեկտրահաղորդման մալուխների դիմադրության հաշվարկի ներկայացումը, - էլեկտրահաղորդման մալուխների մակնիշավորման ներկայացումը, - էլեկտրահաղորդման մալուխների արտասահմանյան մակնիշավորման ներկայացումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, էլեկտրահաղորդման մալուխների տեսականի, որոնք թույլ կտան կատարել նրանց կառուցվածքը և մակնիշավորումը: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 12 ժամ</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԼՈՒՍԱՅԻՆ ԵՎ ՈՒԺԱՅԻՆ ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՄՈՆՏԱԺԻ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՄԵԿՈՒՍԻՉ, ՄԵԿՈՒՍԻՉ ԿՈՆՍՏՐՈՒԿՑԻՈՆ և ՀԱՂՈՐԴԻՉ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ԿԻԵՐԱՌՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷԼՄ 3 -14-006
Մոդուլի նպատակը	<p>Այս մոդուլի նպատակն է ուսանողների ձևավորել էլեկտրամեկուսիչ, էլեկտրամեկուսիչ կոնստրուկցիոն և հաղորդիչ նյութերի մասին գիտելիքներ և դրանց օգտագործման ու տեղակայման հմտություններ:</p>

Մոդուլի տևողությունը	<p>36 ժամ</p> <p>տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ</p> <p>գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ</p>
Մուտքային պահանջները	<p>Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԷԼՄ 3-14-001 «Տեխնիկական գծագրության կիրառման հմտություններ» և ԷԼՄ 3-14-002 «Էլեկտրատեխնիկայի և էլեկտրոնիկայի կիրառման հմտություններ» մոդուլները:</p>
Ուսումնառության արդյունքները	<p>Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացի մեկուսիչ նյութերն ըստ նշանակության, բնութագրերի և հատկությունների, 2) ներկայացնի էլեկտրահաղորդիչ նյութերն ըստ նշանակության, բնութագրերի և հատկությունների, 3) ներկայացնի մեկուսիչ կոնստրուկցիոն նյութերի տեսակները, նշանակությունը, ճիշտ օգտագործման տեղը և ձևը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
Ուսումնառության արդյունք 1	<p>Ներկայացնել մեկուսիչ նյութերն ըստ նշանակության, բնութագրերի և հատկությունների</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է բացատրում մեկուսիչ նյութերի դերը, 2) ճիշտ է բացատրում մեկուսիչ նյութերի բնութագրերի ֆիզիկական իմաստը (տեսակարար ծավալային դիմադրությունը, ծակման լարումը, դիէլեկտրիկական կորուստների փոքր տանգենսը և փոքր դիէլեկտրիկական թափանցելիությունը), 3) ճիշտ է բացատրում մեկուսիչ նյութերի դասակարգումը ըստ ագրեգատային վիճակի և ըստ ծագման, 4) ճիշտ է ընտրում համապատասխան մեկուսիչ նյութերն ըստ նշանակության և տեսակի, 5) ճիշտ է ներկայացնում մեկուսիչ նյութերի բնութագրերը և հատկությունները,

	<p>6) ճիշտ է նշում նյութերի օգտագործման ոլորտները:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի, թեսթային հանձնարարությունների և գործնական վարժություններ կատարելու հիման վրա: Հարց ու պատասխանների միջոցով ստուգվելու է մեկուսիչ նյութերն ըստ նշանակության և տեսակների, նրանց բնութագրերի և հատկությունների, օգտագործման ոլորտների, դրանց օգտագործման և անվտանգության կանոնների վերաբերյալ գիտելիքների տիրապետումը: Թեսթի գործնական վարժությունների միջոցով ստուգվելու է մեկուսիչ նյութերի բնութագրեր ստանալու, չափելու և հատկությունները տարբերակելու, մեկուսիչների տեղադրման և միացման կարողությունները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - մեկուսիչ նյութերի նշանակությունը և տեսակները, - մեկուսիչ նյութերի բնութագրերը և հատկությունները, - մեկուսիչ նյութերի դիելեկտրիկական թափանցելիությունը, - մեկուսիչ նյութերի օգտագործման ոլորտները, - էլեկտրահաղորդման գծերի տեղակայման ժամանակ օգտագործող մեկուսիչ նյութերը, - աշխատանքի անվտանգության կանոնները: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրանքը հիմնականում ճիշտ կատարի, թույլատրվում է ոչ էական թերություններ: Գործնական աշխատանքը պետք է կատարի ամբողջությամբ:</p>
<p>Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները</p>	<p>Արդյունքի ուսուցանումը կատարվում է տեսական և գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, մեկուսիչ նյութերի տեսականի, լաբորատոր սարքեր մեկուսիչ նյութերի բնութագրիչները ստանալու համար: Ուսուցումն իրականացվում է լսարանում և լաբորատորիայում:</p>

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ</p> <p>գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել էլեկտրահաղորդիչ նյութերն ըստ նշանակության, բնութագրերի և հատկությունների
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ընտրում համապատասխան հաղորդիչ նյութերն ըստ նշանակության և տեսակի. 2) ճիշտ է ներկայացնում հաղորդիչ նյութերի բնութագրերը և հատկությունները. 3) ճիշտ է նշում նյութերի օգտագործման ոլորտները:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի, թեսթային հանձնարարություններ և գործնական վարժություններ կատարելու հիման վրա: Հարց ու պատասխանների միջոցով ստուգվելու է էլեկտրահաղորդիչ նյութերի ըստ նշանակության և տեսակների տարբերակման, նրանց բնութագրերի և հատկությունների, օգտագործման ոլորտների և դրանց հետ աշխատանքի անվտանգության կանոնների վերաբերյալ գիտելիքների տիրապետումը: Թեսթի գործնական վարժությունների միջոցով ստուգվելու է էլեկտրահաղորդիչ նյութերի բնութագրեր ստանալու, չափելու և հատկությունները տարբերակելու, էլեկտրահաղորդիչների տեղադրման և միացման կարողությունները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <p>ա. էլեկտրատեխնիկայում օգտագործվող հաղորդիչ նյութերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - հաղորդիչների տեսակարար դիմադրությունը, - հաղորդիչների տեսակարար հաղորդականությունը, - գծային ընդարձակման ջերմաստիճանայն գործակիցը, - հաղորդիչ նյութի ջերմահաղորդականությունը, - մեխանիկական հատկությունները, - բարձր հաղորդականության մետաղները, - ոչ մետաղական հաղորդիչ նյութերը,

	<p>- խառնուրդային հաղորդիչները, - գերհաղորդիչները:</p> <p>բ. պղնձի ֆիզիկական հատկությունները և բնութագրերը, օգտագործման ոլորտները, գ. ալյումինի ֆիզիկական հատկությունները և բնութագրերը, օգտագործման ոլորտները, դ. ալյումին-պողպատյա հաղորդալարերի ֆիզիկական հատկությունները, բնութագրերը, օգտագործման ոլորտները,</p> <p>Արդյունքի յուրացումը դրական կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրանքները հիմնականում ճիշտ կատարի, թույլատրվում է ոչ էական թերություններ: Գործնական աշխատանքը պետք է կատարի ամբողջությամբ և ճիշտ:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցանումը կատարվում է տեսական և գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, էլեկտրահաղորդիչ նյութերի տեսականի, ինչպես նաև լաբորատոր սարքեր էլեկտրահաղորդիչ նյութերի բնութագրերը ստանալու համար: Ուսուցումն իրականացվում է լսարանում և լաբորատորիայում:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	<p>Ներկայացնել մեկուսիչ կոնստրուկցիոն նյութերի տեսակները, նշանակությունը, ճիշտ օգտագործման տեղը և ձևը</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում մեկուսիչ կոնստրուկցիոն նյութերի տեսակները և դրանց կառուցվածքները. 2) ճիշտ է կատարում մեկուսիչ կոնստրուկցիոն նյութերի ընտրություն. 3) ճիշտ է կատարում ըստ հանձնարարականի մեկուսիչ կոնստրուկցիոն կառուցվածքի մոնտաժ. 4) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական վարժությունների</p>

	<p>կատարելու հիման վրա: Հարց ու պատասխանների միջոցով ստուգվելու է մեկուսիչ նյութերի տարբերակման՝ ըստ նշանակության և տեսակների, նրանց բնութագրերի և հատկությունների, օգտագործման ոլորտների, էլեկտրահաղորդման գծերի տեղակայման ժամանակ մեկուսիչ նյութերի օգտագործման և անվտանգության կանոնների վերաբերյալ գիտելիքների տիրապետումը: Գործնական վարժությունների միջոցով ստուգվելու է մեկուսիչ նյութերի բնութագրեր ստանալու, չափելու և հատկությունները տարբերակելու, մեկուսիչների տեղադրման և միացման կարողությունները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - մեկուսիչ նյութերի նշանակությունը և տեսակները, - մեկուսիչ նյութերի բնութագրերը և հատկությունները, - մեկուսիչ նյութերի դիելեկտրիկական թափանցելիությունը, - մեկուսիչ նյութերի օգտագործման ոլորտները, - էլեկտրահաղորդման գծերի տեղակայման ժամանակ օգտագործող մեկուսիչ նյութերը, - աշխատանքի անվտանգության կանոնները: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական կհամարվի, եթե ուսանողը առաջադրանքը հիմնականում ճիշտ կատարի, թույլատրվում է ոչ էական թերություններ: Գործնական աշխատանքը պետք է կատարի ամբողջությամբ:</p>				
<p>Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները</p>	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, էլեկտրատեխնիկական լաբորատոր սարքավորումներ մեկուսիչ նյութերի բնութագրիչներ ստանալու համար: Ուսուցումն իրականացվում է լսարանում և լաբորատորիայում</p>				
<p>Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը</p>	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">տեսական ուսուցում՝</td> <td style="width: 50%;">4 ժամ</td> </tr> <tr> <td>գործնական աշխատանք՝</td> <td>8 ժամ</td> </tr> </table>	տեսական ուսուցում՝	4 ժամ	գործնական աշխատանք՝	8 ժամ
տեսական ուսուցում՝	4 ժամ				
գործնական աշխատանք՝	8 ժամ				

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԷԼԵԿՏՐԱՄՈՆՏԱԺԻ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՍԱՐՔԵՐԻ ԵՎ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷԼՄ 3 -14-007
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ էլեկտրամոնտաժի համար անհրաժեշտ սարքերի և գործիքների ճանաչման և դրանք գործնականում կիրառելու հմտություններ
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ տեսական ուսուցում՝ 12 ժամ գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԷԼՄ 3 -14- 006 «Լուսային և ուժային էլեկտրասարքավորումների էլեկտրամոնտաժի համար անհրաժեշտ մեկուսիչ, մեկուսիչ կոնստրուկցիոն և հաղորդիչ նյութերի կիրառման հմտություններ» մոդուլը:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. 1) ներկայացնի էլեկտրամոնտաժի համար անհրաժեշտ փականագործական գործիքներն ըստ նշանակության և դրանց ճիշտ օգտագործման տեղը և ձևը, 2) ներկայացնի չափիչ և ստուգիչ սարքավորումներն ըստ նշանակության և չափման պարամետրերի, 3) ներկայացնի հանգույցների և մոնտաժված հատվածների պարամետրերի չափումներ և ստուգումներ, հաշվի առնելով չափիչ և ստուգիչ սարքերի ճշտության դասը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել էլեկտրամոնտաժի համար անհրաժեշտ փականագործական գործիքներն ըստ նշանակության և դրանց ճիշտ օգտագործման տեղը և ձևը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ընտրում փականագործական գործիքները էլեկտրամոնտաժ կատարելու համար,

	<p>2) ճիշտ է օգտագործում փականագործական գործիքները,</p> <p>3) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի, թեսթային հանձնարարություն և գործնական առաջադրանք կատարելու հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է էլեկտրատեխնիկական սարքերի և գործիքների խմբերի և կիրառման տեղի վերաբերյալ ընդհանուր գիտելիքները: Թեսթի միջոցով ուսանողին հանձնարարվելու է ըստ կիրառման տեղի նշել ընտրվող էլեկտրատեխնիկական սարքերը, գործիքները, իսկ գործնական հանձնարարությամբ՝ ըստ առաջարկվող պայմանների ընտրել դրանք:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <p>ա/ ներկայացնել էլեկտրատեխնիկական սարքերն ու գործիքները՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - չափիչ սարքերը, - հսկիչ սարքերը, - ավտոմատիկայի սարքերը, - ձողակարկինը, - միկրոմետրը, - չափաձողը, - ունիվերսալ անկյունաչափը, - կալիբրները, - բացակաչափը, - պարուրակաչափը, - պտուտակահանը, - բանալին,

	<p>- հարթաշուրթը:</p> <p>բ/ ներկայացնել էլեկտրատեխնիկաման սարքերի դասակարգման հատկանիշները՝</p> <p>- էլեկտրամեխանիկականը,</p> <p>- էլեկտրոնայինը,</p> <p>- ոչ կոնտակտայինը,</p> <p>- ուղղակի չափումը,</p> <p>- անուղղակի չափումը:</p> <p>Արդյունքի յուրացումը դրական կհամարվի, եթե ուսանողը թեսթերին ընդհանուր առմամբ պատասխանի ճիշտ: Թույլատրվում է որոշակի բացթողումներ և անճշտություններ: Գործնական առաջադրանքը պետք է կատարվի անսխալ::</p>
<p>Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները</p>	<p>Արդյունքի ուսուցանումը կատարվում է տեսական ուսուցման և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, համապատասխան սարքեր և գործիքներ: Հնարավորության դեպքում ցանկալի է ուսուցումն իրականացնել կաբինետային պայմաններում:</p>
<p>Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը</p>	<p>տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ</p> <p>գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ</p>
<p>Ուսումնառության արդյունք 2</p>	<p>Ներկայացնել չափիչ և ստուգիչ սարքավորումներն ըստ նշանակության և չափման պարամետրերի</p>
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ընտրում չափիչ և ստուգիչ գործիքները պարամետրեր ստուգելու համար, 2) ճիշտ է ընտրում չափիչ և ստուգիչ սարքավորումները էլեկտրական, լուսային և այլ պարամետրեր ստուգելու համար, 3) ըստ անհրաժեշտության ճիշտ է ընտրում և փոխում չափման պարամետրերը, 4) ըստ անհրաժեշտության ճիշտ է ընտրում և փոխում չափման տիրույթները,

	<p>5) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի, գործնական առաջադրանքների արդյունքների հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է չափիչ ստուգիչ սարքավորումների՝ լարում, հոսանք, դիմադրություն, ունակություն, ինդուկտիվություն, հաճախություն, հզորություն չափելու համար, արդյունքների գրանցման, չափիչ ստուգիչ սարքավորումների ընտրման, չափման արդյունքների մշակման և աշխատանքի անվտանգության պայմանների վերաբերյալ ընդհանուր գիտելիքները: Ռիսանոդին հանձնարարվելու է կատարել չափիչ և ստուգիչ սարքերի ընտրություն և կատարել չափումներ ու ստուգումներ ոչ պակաս յոթ դեպքերում և գրանցել արդյունքները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <p>ա/ ներկայացնել չափիչ և ստուգիչ սարքերը և դրանց հետ կապված հասկացությունները՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - չափաբանական բնութագրերը, - չափման միջակայքը, - չափման սխալանքը, - սիստեմատիկ, պատահական սխալանքները, - անուղակի չափման սխալանքը, - ամպերմետրը, - վոլտմետրերը, - վատտմետրերը, - ֆազոմետրերը, - հաճախաչափերը, - իմպուլսային ազդանշանի գեներատորը, - բարձր հաճախականալին ազդանշանի գեներատորը:

	<p>բ/ ներկայացնել գրաֆիկական բնութագրերի չափիչ, ստուգիչ սարքավորումները և դրանց օգտագործումը՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - օսցիլոգրաֆը, - սպեկտրոմետր, - ինտեգրալային սխեմաների բնութագրերի չափումը, - ամպլիտուդահաճախականային բնութագրերի չափումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական կհամարվի, եթե ուսանողը գործնական առաջադրանքները կատարել է ամբողջությամբ: Բացթողումներ և անճշտություններ չեն թույլատրվում:</p>
<p>Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները</p>	<p>Արդյունքի ուսուցանումը կատարվում է գործնական ուսուցման միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, չափիչ և ստուգիչ սարքավորումներ, գրաֆիկական բնութագրերի չափիչ և ստուգիչ սարքեր, արդյունքների գրանցման քարտեր: Ուսուցումը պետք է իրականացնել լաբորատոր պայմաններում</p>
<p>Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը</p>	<p>տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ</p>
<p>Ուսումնառության արդյունք 3</p>	<p>Ներկայացնել հանգույցների և մոնտաժված հատվածների պարամետրերի չափումներ և ստուգումներ, հաշվի առնելով չափիչ և ստուգիչ սարքերի ճշտության դասը</p>
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է կատարում չափումներ՝ օգտագործելով համապատասխան գործիքները, 2) ճիշտ է գնահատում չափվող մեծության իրական արժեքը՝ հաշվի առնելով չափիչ և ստուգիչ սարքերի ճշտության դասը, 3) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ուսանողին հանձնարարվելու է որոշակի գործիքներով ու</p>

	<p>սարքերով կատարել աշխատանքներ, չափումներ և այլն: Նպատակահարմար է ուսանողին հանձնարարել աշխատել ոչ պակաս հինգ տարբեր նշանակության գործիքով ու սարքով: Գնահատման համար կարող է հիմք հանդիսանալ նաև այն գործողությունները, որոնք ուսանողը կատարել է գործնական ուսուցման ժամանակ:</p> <p>Արդյունքը դրական է համարվում, եթե ուսանողը բոլոր գործիքներն ու սարքերը ճիշտ է կիրառում, իսկ չափման արդյունքները ճիշտ է լրանցում:</p> <p>Ստորև ներկայացվու է.</p> <ul style="list-style-type: none"> - մեխանիկական գործիքների և սարքերի կիրառման կարող, - էլեկտրաչափիչ և ստուգիչ սարքերի ու գործիքների կիրառման կարգը, - միջին արժեքը, - բացարձակ և հարաբերական սխալանքները, - մեթոդական սխալանքը, - գործիքների և սարքերի սխալանք, - հարաբերական սխալանք, - պատահական սխալանք - սուբյեկտիվ սխալանք, - չափված արդյունքների մշակում:
<p>Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները</p>	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, սարքերի ու գործիքների կիրառման մանրամասների վերաբերյալ տեսաֆիլմ, տեղեկատու նյութեր, մեխանիկական և էլեկտրաչափիչ սարքեր ու գործիքներ: Նպատակահարմար է ուսուցումն իրականացնել լաբորատոր և արհեստանոցային պայմաններում: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում:</p>

Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 8 ժամ
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՈՂԱՆՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷԼՄ 3 - 14 - 008
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գիտելիքներ ուժային և լուսավորության էլեկտրասարքավորումների հողանցման և հողանցման սարքավորումների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	32 ժամ տեսական ուսուցում՝ 8 ժամ գործնական աշխատանք՝ 24 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԱՀ-ԱԱՕ-3-14-001 «Անվտանգություն և առաջին օգնություն», ԷԼՄ 3-14-001 «Տեխնիկական գծագրության կիրառման հմտություններ» և ԷԼՄ 3-14-002 «Էլեկտրատեխնիկայի և էլեկտրոնիկայի կիրառման հմտություններ» մոդուլները:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է. <ol style="list-style-type: none"> 1) ներկայացնի հողանցման տերմինները և պայմանական նշանները, 2) ներկայացնի հողանցման տեսակները, 3) ներկայացնի հողանցման պաշտպանական ֆունկցիան, 4) ներկայացնի հողանցման իրականացման տեսակները, դրանց մոնտաժի հաջորդականությունը և սխեմաները, իրականացնի մոնտաժման աշխատանքներ, 5) կատարի բաշխիչ սարքերի, ուժային սարքավորումների և լուսավորության սարքավորումների հողանցում:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման

	չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հողանցման տերմինները և պայմանական նշանները
Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում հողանցման տերմինները,</p> <p>2) ճիշտ է տարբերակում հողանցման պայմանական նշանները,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում գրոյական պաշտպանական և գրոյական բանվորական հաղորդիչների տառային և գունային նշանակումները:</p>
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է հողանցման տերմինների և պայմանական նշանների, գրոյական պաշտպանական և գրոյական բանվորական հաղորդիչների տառային և գունային նշանակումներին և նշանակությանը տիրապետելը: Գործնական առաջադրանքի միջոցով ստուգվելու է անհրաժեշտ տեղերում հողանցման նշաններ տեղադրելու ուսանողի կարողությունը: Ուսանողը պետք է ընտրի համապատասխան հողանցման պայմանական նշանները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - խուլ հողանցված տերմինի նշանակությունը, - մեկուսացված չեզոք տերմինի բացատրումը, - հողանցման սարք տերմինի նշանակությունը, - բնական հողանցիչ տերմինի բացատրումը, - արհեստական հողանցիչ տերմինի նշանակությունը, - խուլ հողանցված չեզոքով համակարգի բացատրությունը, - TN-C համակարգի բացատրությունը, - TN-S համակարգի բացատրությունը, - TN-C-S համակարգի բացատրությունը,

	<ul style="list-style-type: none"> - հողանցման հաղորդալար տերմինի նշանակությունը, - պաշտպանիչ հաղորդալար տերմինի նշանակությունը, - զրոյական բանվորական հաղորդալար (N) տերմինի բացատրումը, - գլխավոր հողանցիչ լար տերմինի բացատրումը, - պաշտպանիչ հողանցում տերմինի նշանակությունը, - հողի հետ միացման (հողակցում) տերմինի նշանակությունը, - ուղղակի հպում տերմինի նշանակությունը, - հպման լարում տերմինի նշանակությունը, - քայլային լարում տերմինի նշանակությունը, - հողանցման սարքի դիմադրություն տերմինի բացատրումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական, ցուցադրական նյութեր հողանցման տերմինների և պայմանական նշանների, զրոյական պաշտպանական և զրոյական բանվորական հաղորդիչների տառային և գունային նշանակումների վերաբերյալ: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 1 ժամ գործնական աշխատանք՝ 4 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել հողանցման տեսակները
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում բնական հողանցումը, 2) ճիշտ է ներկայացնում արհեստական հողանցումը,

	<p>3) ճիշտ է ներկայացնում արհեստական հողանցման տարատեսակները,</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում խուլ հողանցված համակարգերը,</p> <p>5) ճիշտ է ներկայացնում մեկուսացված չեզոքով համակարգերը,</p> <p>6) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է բնական, արհեստական հողանցման, արհեստական, խուլ հողանցված և մեկուսացված չեզոքով համակարգերի, նրանց հիմնական տարրերի, նշանակումների և նշանակության վերաբերյալ գիտելիքների տիրապետելը: Գործնական առաջադրանքի միջոցով ստուգվելու է բնական, արհեստական հողանցում կատարելու կարողությունը: Ուսանողը պետք է ընտրի համապատասխան սարքեր և գործիքներ բնական, արհեստական հողանցում կատարելու համար: Առաջադրված գործնական իրավիճակներում պահպանում է անվտանգության տեխնիկայի պահանջները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - բնական հողանցման ներկայացումը, - արհեստական հողանցման ներկայացումը, - հողանցման սարքի կազմությունը, - հողանցիչների նյութի ընտրումը, - հողանցման որակի գնահատումը, - հողանցման դիմադրության մեծացման և փոքրացման եղանակները, - հողանցման դիմադրության նորմավորումը, - արհեստական հողանցման համակարգի տեսակները, - էլեկտրական սարքերի ըստ անվտանգության չափի բաժանումը,

	<ul style="list-style-type: none"> - խուլ հողանցված չեզոքով համակարգերը, - TN-C համակարգի կառուցվածքը, - TN-S համակարգի կառուցվածքը, - TN-C-S համակարգի կառուցվածքը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>				
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, սարքավորումներ, որոնք թույլ կտան կատարել հողանցման տեսակները: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>				
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">տեսական ուսուցում՝</td> <td style="width: 50%;">1 ժամ</td> </tr> <tr> <td>գործնական աշխատանք՝</td> <td>5 ժամ</td> </tr> </table>	տեսական ուսուցում՝	1 ժամ	գործնական աշխատանք՝	5 ժամ
տեսական ուսուցում՝	1 ժամ				
գործնական աշխատանք՝	5 ժամ				
Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել հողանցման պաշտպանական ֆունկցիան				
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում պաշտպանական հողանցման սկզբունքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում պաշտպանիչ անջատման սարքի աշխատանքը, 3) ճիշտ է բացատրում խուլ հողանցված համակարգերում պաշտպանական հողանցման սկզբունքը, 4) ճիշտ է ներկայացնում հողանցման աշխատանքը էլեկտրասարքավորումների անսարքությունների դեպքում, 5) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները: 				
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է պաշտպանական հողանցման, պաշտպանիչ անջատման սարքի աշխատանքի, խուլ հողանցված համակարգերում պաշտպանական հողանցման</p>				

	<p>սկզբունքի, էլեկտրասարքավորումների անսարքությունների դեպքում հողանցման աշխատանք նշանակության վերաբերյալ գիտելիքների տիրապետելը և կարողությունը: Գործնական առաջադրանքի ժամանակ ընտրում է խուլ հողանցված համակարգերում պաշտպանական հողանցման անհրաժեշտ սարքերը և կատարում պարզ հաշվարկներ: Առաջադրված գործնական իրավիճակներում պահպանում է անվտանգության տեխնիկայի պահանջները:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. - պաշտպանական հողանցման սկզբունքները, - հողանցվող հաղորդիչ առարկայի և բնական հողանցում ունեցող առարկայի միջև անվտանգ պոտենցիալի բացատրումը, - հողանցում ունեցող առարկայի և ֆազային հաղորդալարի միջև կոնտակտի դեպքում անցնող հոսանքի վերացումը, - պաշտպանիչ սարքի անհապաղ գործման բացատրումը, - խուլ հողանցված ցանցերում հողանցված մակերեսին ֆազային պոտենցիալի ընկնելու դեպքում ապահովիչի գործման նշանակությունը, - պաշտպանիչ սարքի գործման ժամանակի մեծության բացատրությունը, - էլեկտրասարքավորումների անսարքությունների դեպքում հողանցման աշխատանքի բացատրությունը, - պոտենցիալների հավասարեցման համակարգի բացատրությունը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>
<p>Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները</p>	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, էլեկտրատեխնիկական</p>

	սարքավորումներ, որոնց վրա կարելի է ներկայացնել հողանցման սկզբունքները և պաշտպանիչ սարքի անհրաժեշտությունը: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 5 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել հողանցման իրականացման տեսակները, դրանց մոնտաժի հաջորդականությունը և սխեմաները, իրականացնել մոնտաժման աշխատանքներ
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է պատրաստում հողանցման համար անհրաժեշտ լրակազմը (կոմպլեկտացիան), 2) ճիշտ է բացատրում մոդուլային հողանցման ցցաձողային կոնստրուկցիան, 3) ճիշտ է ընտրում ցցաձողը գետնի մեջ խփելու խորությունը, կախված հողի տեսակից, 4) ճիշտ է պատրաստում հողակցիչները և խփում գետնի մեջ, 5) ճիշտ է կատարում հողակցող դողերի մոնտաժը և միացումը, 6) ճիշտ է ստուգում միացված հանգույցների որակը և անհրաժեշտության դեպքում ծածկելը հողի շերտով, 7) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է հողանցման իրականացման տեսակների, դրանց մոնտաժի հաջորդականության և սխեմաների, մոնտաժման աշխատանքների իրականացնելուն տիրապետելը: Գործնական առաջադրանքի ժամանակ ընտրում է համապատասխան սարքեր, գործիքներ և կատարում է պատրաստում հողանցման համար անհրաժեշտ լրակազմը: Առաջադրված գործնական իրավիճակներում պահպանում է անվտանգության տեխնիկայի պահանջները: Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.

	<ul style="list-style-type: none"> - բանվորական հողանցման նշանակությունը, - պաշտպանական հողանցման նշանակությունը, - հողանցիչի ներկայացումը, - հողանցիչի կոնֆիգուրացիայի ներկայացումը, - հողանցման էլեկտրոդի ներկայացումը, - հողանցման կոնտուրի ներկայացումը, - հողի տեսակարար դիմադրության նշանակությունը, - հողանցման կոնտուրի որակի որոշումը, - հողանցման կոնտուրի դիմադրության որոշումը, - հողանցման կոնտուրի որակի վրա ազդող գործոնները, - հողանցման կոնտուրի դիմադրության նորմատիվները: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>
<p>Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները</p>	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, էլեկտրատեխնիկական սարքավորումներ, հողանցման կոնտուրի համար անհրաժեշտ լրակազմը, բոլոր սարքավորումների և գործիքների հագեցվածությամբ (որոնք թույլ կտան կատարել նրանց ընտրությունը): Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>
<p>Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը</p>	<p>տեսական ուսուցում՝ 2 ժամ գործնական աշխատանք՝ 5 ժամ</p>
<p>Ուսումնառության արդյունք 5</p>	<p>Կատարել բաշխիչ սարքերի, ուժային սարքավորումների և լուսավորության սարքավորումների</p>

	<p>հողանցում</p>
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<p>1) ճիշտ է հողակցում վահանակներն ու պահարանները, նրանցում գտնվող էլեկտրական ապարատները,</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում ուժային սարքավորումների հողանցումը,</p> <p>3) ճիշտ է հողակցում էլեկտրալուսավորող սարքերը և լուսավորման մետաղական սյուները,</p> <p>4) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է վահանակների ու պահարանների, նրանցում գտնվող էլեկտրական ապարատների, ուժային սարքավորումների, էլեկտրալուսավորող սարքերի և լուսավորման մետաղական սյուների հողանցման նշանակությանը տիրապետելը, ինչպես նաև սարքավորումների հողանցումներ կատարելու կարողությունը: Գործնական առաջադրանքի ժամանակ ընտրում է համապատասխան սարքեր և գործիքներ: Առաջադրված գործնական իրավիճակներում պահպանում է անվտանգության տեխնիկայի պահանջները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - հողակցման կոնտուրին միացման հաղորդիչի ձևի, կտրվածքի, նյութի տեսակի ընտրության բացատրությունը, - գլխավոր պաշտպանական հողանցման լարի նվազագույն կտրվածքի ընտրության բացատրությունը, - հողակցման կոնտուրին միացման եռակցելու եղանակի բացատրությունը, - հողակցման կոնտուրին միացման հեղյուսով և պնդողակով ամրացնելու բացատրությունը, - հենարանների վրա տեղադրված էլեկտրական սարքերի հողանցման անհրաժեշտության բացատրությունը,

	<p>- բաշխիչ սարքերի, ուժային սարքավորումների և լուսավորության սարքավորումների գրոյացման անհրաժեշտության բացատրումը:</p> <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>					
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, բաշխիչ սարքերի, ուժային սարքավորումների և լուսավորության սարքավորումների օրինակներ, որոնք թույլ կտան կատարել դրանց ընտրություն, որոնց վրա կարելի է կատարել հողանցման աշխատանքներ: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>					
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<table> <tr> <td>տեսական ուսուցում՝</td> <td>2 ժամ</td> </tr> <tr> <td>գործնական աշխատանք՝</td> <td>5 ժամ</td> </tr> </table>	տեսական ուսուցում՝	2 ժամ	գործնական աշխատանք՝	5 ժամ	
տեսական ուսուցում՝	2 ժամ					
գործնական աշխատանք՝	5 ժամ					
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՄՈՆՏԱԺՈՒՄ»						
Մոդուլի դասիչը	ԷԼՄ 3 -14-009					
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել լուսավորության էլեկտրասարքավորումների մոնտաժման կարողություններ:					
Մոդուլի տևողությունը	<table> <tr> <td>72 ժամ</td> </tr> <tr> <td>տեսական ուսուցում՝</td> <td>18 ժամ</td> </tr> <tr> <td>գործնական աշխատանք՝</td> <td>54 ժամ</td> </tr> </table>	72 ժամ	տեսական ուսուցում՝	18 ժամ	գործնական աշխատանք՝	54 ժամ
72 ժամ						
տեսական ուսուցում՝	18 ժամ					
գործնական աշխատանք՝	54 ժամ					
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը յուրացնելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԷԼՄ 3 -14- 004 «Էլեկտրալուսավորման աղբյուրներին և լուսավորման սարքավորումներին տիրապետման կարողություններ» և ԷԼՄ 3 -14-006 «Լուսային և ուժային էլեկտրասարքավորումների էլեկտրամոնտաժի					

	<p>համար անհրաժեշտ մեկուսիչ, մեկուսիչ կոնստրուկցիոն և հաղորդիչ նյութերի կիրառման հմտություններ» մոդուլները:</p>
Ուսումնառության արդյունքները	<p>Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է,</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) կատարի ընդհանուր լուսավորության լուսատուների մոնտաժում, 2) կատարի լուսավորության վահանների և վահանակների մոնտաժում, 3) լրացնի տեխնիկական փաստաթղթերը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
Ուսումնառության արդյունք 1	<p>Կատարել ընդհանուր լուսավորության լուսատուների մոնտաժում</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում ընդհանուր լուսավորության լուսատուների սնման լարումները, 2) ճիշտ է ներկայացնում հատուկ լամպերով լուսատուների սնման լարումները, 3) ճիշտ է բացատրում լուսատուների մոնտաժման համար անհրաժեշտ նորմերը, 4) ճիշտ է բացատրում լյումինեսցենտ լամպերի արմատուրայի կառուցվածքը և մոնտաժը, 5) ճիշտ է բացատրում հատուկ լամպերով (ՃՐՊ, ՃՐԻ և քսենոնային) լուսատուների արմատուրայի կառուցվածքը և կատարում մոնտաժման աշխատանքներ, 6) ճիշտ է բացատրում լուսարձակների մոնտաժման համար անհրաժեշտ նորմերը, կառուցվածքը և կատարում մոնտաժ, 7) ճիշտ է բացատրում գեղարվեստական և տոնական լուսավորման տեսակները, դրանց մոնտաժման համար անհրաժեշտ նորմերը և իրականացնում մոնտաժման աշխատանքներ, 8) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է ընդհանուր լուսավորության լուսատուների,</p>

	<p>յումինեսցենտ լամպերի, հատուկ լամպերով լուսատուների(ԴՐՊ, ԴՐԻ և քսենոնային), լուսարձակների և գեղարվեստական ու տոնական լուսավորման մոնտաժման մոնտաժման վերաբերյալ գիտելիքների, ինչպես նաև դրանց գործնականում տեղակայման ու մոնտաժման կարողությունը: Գործնական առաջադրանքի ժամանակ ընտրում է համապատասխան լուսատու սարք և կատարում է դրա տեղակայում ու մոնտաժում, անհրաժեշտության դեպքում կարողանում է օգտվել տեղեկատու գրականությունից: Առաջադրված գործնական իրավիճակներում պահպանում է անվտանգության տեխնիկայի պահանջները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ընդհանուր լուսավորության լուսատուների մոնտաժման եղանակները, - լուսատուների մոնտաժման բարձակների տեսակների ներկայացումը, - յումինեսցենտ լամպերով լուսատուների մոնտաժման կատարյալ մեթոդները, - կախովի առաստաղներում լուսատուների մոնտաժման ներկայացումը, - ճոպաններից լուստուների կախման ձևերը, - մեկուսիչներից լուստուների կախման ձևերի բացատրումը, - լուսավորության դողահաղորդալարերի վրա լուստուների կախման ձևեր բացատրումը, - ծածկի տակ թաքնված հաղորդալարերի դեպքում լուստուների կախման ձևերը, - լուսարձակների տեղադրումը և մոնտաժումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>
<p>Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները</p>	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, տարբեր մակնիշի լուստու սարքավորումների օրինակներ, որոնք թույլ կտան կատարել դրանց ընտրություն, որոնց վրա կարելի է կատարել տեղադրման և մոնտաժման աշխատանքներ: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և</p>

	լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ
Ուսումնառության արդյունք 2	Կատարել լուսավորության վահանների և վահանակների մոնտաժում
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է բացատրում լուսավորության վահանների և վահանակների տեղադրման տեղը, հեռավորությունը այլ կառուցվածքներից, 2) ճիշտ է կատարում լուսավորության վահաններին և վահանակներին միացնող լարերին ծայրապանակ տեղադրելու գործընթացը, 3) ճիշտ է կատարում լուսատուների մոնտաժում՝ ըստ հանձնարարականի. 4) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է լուսավորության վահանների և վահանակների տեղադրման տեղը, դրանց միացնող լարերին ծայրապանակ տեղադրելու, ինչպես նաև ըստ հանձնարարականի լուսատուների մոնտաժում տիրապետելը, կարողությունը: Գործնական առաջադրանքի ժամանակ ընտրում է լուսավորության վահանների համապատասխան: Առաջադրված գործնական իրավիճակներում պահպանում է անվտանգության տեխնիկայի պահանջները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - բաշխիչ կետերի և վահանակների տեսակների ներկայացումը, - բաշխիչ կետերի և վահանակների բաց կախովի և կանգնած տեղադրման ներկայացումը, - բաշխիչ կետերի և վահանակների թաքնված տեղադրման ներկայացումը, - բաշխիչ կետերի և վահանակների մոնտաժման հաջորդականության ներկայացումը, - միացնող լարերի ծայրների մաքրման աշխատանքի ներկայացումը,

	<ul style="list-style-type: none"> - միացնող լարերին ծայրապանակ տեղադրելու հաջորդականության բացատրությունը, - լարերի ամրացման ձևերի ներկայացումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, տարբեր մակնիշի բաշխիչ կետերի և վահանակների օրինակներ, որոնց կարելի է տեղակայել և մոնտաժել: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	<p>Լրացնել տեխնիկական փաստաթղթերը</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է տարբերում տեխնիկական փաստաթղթերի տեսակները, 2) ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկական փաստաթղթերի նշանակությունը, 3) ճիշտ է լրացնում անհրաժեշտ փաստաթղթերը:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է լուսավորության վահանների և վահանակների մոնտաժման տեխնիկական փաստաթղթերի տեսակներին, նշանակությանը և դրանց լրացմանը տիրապետելը: Գործնական առաջադրանքի ժամանակ կատարում է անհրաժեշտ տեխնիկական փաստաթղթերի է լրացում:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - լուսավորության վահանների և վահանակների մոնտաժման տեխնիկական փաստաթղթերի

	<p>նշանակության բացատրումը,</p> <ul style="list-style-type: none"> - լուսավորության վահանների և վահանակների մոնտաժման տեխնիկական նախագծի բացատրումը, - լուսավորության վահանների և վահանակների մոնտաժման մոնտաժման տեխնոլոգիական քարտերի ներկայացումը, - հատուկ սարքավորումների մոնտաժման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ներկայացումը, - լուսավորության վահանների և վահանակների մոնտաժման լրացուցիչ տեխնիկական փաստաթղթերի ներկայացման անհրաժեշտության ներկայացումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, տեխնիկական փաստաթղթերի տեսակների նմուշներ և օրինակներ, որպեսզի ուսանողը ինքնուրույն դրանք լրացնի : Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՈՒԺԱՅԻՆ ԵՎ ԷԼԵԿՏՐԱՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՄՈՆՏԱԺՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԷԼՄ 3 –14- 010
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ուժային և էլեկտրատեխնոլոգիական սարքավորումների մոնտաժման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ տեսական ուսուցում՝ 18 ժամ

	գործնական աշխատանք՝ 54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը յուրացնելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԷԼՄ 3-14-003 «Ուժային և էլեկտրատեխնոլոգիական սարքավորումներին տիրապետման կարողություններ» և ԷԼՄ 3-14-006 «Լուսային և ուժային էլեկտրասարքավորումների էլեկտրամոնտաժի համար անհրաժեշտ մեկուսիչ, մեկուսիչ կոնստրուկցիոն և հաղորդիչ նյութերի կիրառման հմտություններ» մոդուլները:
Ուսումնառության արդյունքները	Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է, 1) ներկայացնի ուժային սարքավորումների մոնտաժը, 2) կատարի ուժային վահանների մոնտաժում, 3) լրացնի տեխնիկական փաստաթղթերը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ուժային սարքավորումների մոնտաժը
Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ուժային սարքավորումների սնման լարումները, 2) ճիշտ է բացատրում ուժային սարքավորումների մոնտաժման համար անհրաժեշտ նորմերը, 3) ճիշտ է բացատրում ուժային եռաֆազ տրանսֆորմատորների մոնտաժը, 4) ճիշտ է բացատրում փոփոխական հոսանքի ասինքրոն և սինքրոն էլեկտրական մեքենաների մոնտաժը, 5) ճիշտ է բացատրում հաստատուն հոսանքի էլեկտրական մեքենաները մոնտաժը, 6) ճիշտ է բացատրում էլեկտրատեխնոլոգիական տեղակայանքները՝ դիմադրության, ինդուկցիոն և աղեղային վառարանները, էլեկտրոլիզի սարքավորումները մոնտաժումը, 7) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:
Գնահատման միջոցը	Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման

վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է ուժային սարքավորումների՝ եռաֆազ տրանսֆորմատորների, փոփոխական հոսանքի ասինքրոն և սինքրոն ու հաստատուն հոսանքի էլեկտրական մեքենաների, ինչպես նաև էլեկտրատեխնոլոգիական տեղակայանքների՝ դիմադրության, ինդուկցիոն և աղեղային վառարանների ու էլեկտրոլիզի սարքավորումների մոնտաժման վերաբերյալ գիտելիքներին տիրապետելը: Գործնական առաջադրանքի ժամանակ կարողանում ընտրել համապատասխան գործիքներ, չափիչ սարքեր և կատարում է չափումեր, որոնք անհրաժեշտ են մոնտաժման համար: Առաջադրված գործնական իրավիճակներում պահպանում է անվտանգության տեխնիկայի պահանջները:

Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.

- մոնտաժման համար արհեստանոցներում անհրաժեշտ նախապատրաստական աշխատանքների կատարման ներկայացումը,
- ուժային տրանսֆորմատորների մոնտաժման համար աշխատանքների հերթականության ներկայացումը,
- կոմպլեկտ բաշխիչ սարքավորումների, վահանակների, ղեկավարման պուլտերի, ուժային տրանսֆորմատորի տեղակայման և մոնտաժի ներկայացումը,
- ուժային և հսկիչ մալուխների ու լուսավորության ցանցի անցկացման, ինչպես նաև այդ մալուխների և լարերին ծայրապնակների տեղադրման և ամրացման ներկայացումը,
- ենթակայանում հողանցման կոնտուրի պատրաստման, անցկացման և սարքավորումներին միացման և մոնտաժման ձևերի ներկայացումը,
- մեկուսիչների և դողերի, ինչպես նաև ճկուն կոնտակտների մոնտաժման ներկայացումը,
- յուղային անջատիչների, բեռի անջատիչների, բաժանիչների, ապահովիչների, հոսանքի և լարման տրանսֆորմատորների հավաքման և մոնտաժման ներկայացումը,

	<ul style="list-style-type: none"> - ենթակայանների երկրորդային շղթաների մոնտաժի ներկայացումը, - էլեկտրական մեքենաների մոնտաժման նախապատրաստական աշխատանքների ներկայացումը, - էլեկտրական մեքենաների և մեխանիզմների միացման կցորդիչների մոնտաժման ներկայացումը, - էլեկտրական մեքենաների և մեխանիզմների հողանցման միացման և մոնտաժման ներկայացումը, - դիմադրության վառարանների տաքուցիչնեչի մոնտաժման առանձնահատկությունների ներկայացումը, - ինդուկցիոն և աղեղային վառարանների մոնտաժման առանձնահատկությունների ներկայացումը, - էլեկտրոլիզի սարքավորումների մոնտաժման մոնտաժման առանձնահատկությունների ներկայացումը, - դիմադրության, ինդուկցիոն և աղեղային վառարանների ու էլեկտրոլիզի սարքավորումների հողանցման միացման և մոնտաժման ներկայացումը, - աշխատանքների կատարման անվտանգության կանոնների բացատրումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, տեսահոլովակներ, որոնք թույլ կտան մանրամասն նեկայացնել ուժային սարքավորումների մոնտաժը: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, ցանկալի է նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Կատարել ուժային վահանների մոնտաժում

<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<p>1) ճիշտ է բացատրում ուժային վահանների տեղադրման տեղը, հեռավորությունը այլ կառուցվածքներից,</p> <p>2) ճիշտ է կատարում ուժային վահաններին միացվող լարերին ու մալուխներին ծայրապանակ տեղադրելու գործընթացը,</p> <p>3) ճիշտ է կատարում ուժային վահանների մոնտաժում՝ ըստ հանձնարարականի.</p> <p>4) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:</p>
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է ուժային վահանների տեսակներին, դրանց տեղադրման և մոնտաժմանը, միացվող լարերին ու մալուխներին ծայրապանակ տեղադրելու գործընթացի վերաբերյալ գիտելիքներին տիրապետելը ու մոնտաժման աշխատանքներ կատարելու կարողությունը: Գործնական առաջադրանքի ժամանակ բացատրում է ուժային վահանների մոնտաժման հաջորդականությունը: Առաջադրված գործնական իրավիճակներում պահպանում է անվտանգության տեխնիկայի պահանջները:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ուժային վահանակների տեսակների (ավտոմոտ օդային անջատիչներով, հավիղ ներդիրով ապահովիչներով) ներկայացումը, - հատակին կանգնովի և կախովի ուժային վահանակների ներկայացումը, - ուժային վահանակների տեղադրման և սպասարկման հեռավորությունների և նորմերի ներկայացումը, - ուժային վահանակների մոնտաժման սխեմայի բացատրությունը, - ավտոմոտ օդային անջատիչներով ուժային վահանակներում սելեկտիվության ապահովման բացատրությունը,

	<ul style="list-style-type: none"> - հավվող ներդիրով ապահովիչներով ուժային վահանակներում սելեկտիվության ապահովման բացատրությունը - ուժային վահանակներին միացվող մալուխների և լարերի անցուղիների բացատրությունը, - մալուխներին և լարերին ծայրապանակ տեղադրելու գործընթացըբացատրությունը, - մոնտաժումից հետո մեկուսացման ստուգման ներկայացումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, ուժային վահանների տեսակներ, որոնց միջոցով կարելի ցույց տալ դրանց տեղակայման և մոնտաժման աշխատանքները: Ուսուցումը կազմակերպվում է կաբինետում կամ լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 6 ժամ գործնական աշխատանք՝ 18 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	<p>Լրացնել տեխնիկական փաստաթղթերը</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ճիշտ է տարբերում տեխնիկական փաստաթղթերի տեսակները, 2. ճիշտ է բացատրում տեխնիկական փաստաթղթերի նշանակությունը, 3. ճիշտ է լրացնում անհրաժեշտ փաստաթղթերը:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է ուժային վահանների մոնտաժման տեխնիկական փաստաթղթերի տեսակներին, նշանակությանը և դրանց լրացմանը տիրապետելը: Գործնական առաջադրանքի ժամանակ կատարում է անհրաժեշտ տեխնիկական փաստաթղթերի է լրացում:</p>

	<p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ուժային վահանների մոնտաժման տեխնիկական փաստաթղթերի նշանակության բացատրումը, - ուժային վահանների մոնտաժման տեխնիկական նախագծի բացատրումը, - ուժային վահանների մոնտաժման տեխնոլոգիական քարտերի ներկայացումը, - հատուկ սարքավորումների մոնտաժման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի ներկայացումը, - ուժային վահանների մոնտաժման լրացուցիչ տեխնիկական փաստաթղթերի ներկայացման անհրաժեշտության ներկայացումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>						
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական նյութեր, տեխնիկական փաստաթղթերի տեսակների նմուշներ և օրինակներ, որպեսզի ուսանողը ինքնուրույն դրանք լրացնի : Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում:</p>						
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="padding-right: 20px;">տեսական ուսուցում՝</td> <td>6 ժամ</td> </tr> <tr> <td>գործնական աշխատանք՝</td> <td>18 ժամ</td> </tr> </table>	տեսական ուսուցում՝	6 ժամ	գործնական աշխատանք՝	18 ժամ		
տեսական ուսուցում՝	6 ժամ						
գործնական աշխատանք՝	18 ժամ						
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԼԱՐԵՐԻ, ՄԱԼՈՒԽՆԵՐԻ և ԴՈՂԵՐԻ ՄՈՆՏԱԺՈՒՄ»							
Մոդուլի դասիչը	ԷԼՄ 3-14-011						
Մոդուլի նպատակը	<p>Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել էլեկտրական լարերի, մալուխների և դողերի մոնտաժման կարողություններ:</p>						
Մոդուլի տևողությունը	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td colspan="2">54 ժամ</td> </tr> <tr> <td style="padding-right: 20px;">տեսական ուսուցում՝</td> <td>16 ժամ</td> </tr> <tr> <td>գործնական աշխատանք՝</td> <td>38 ժամ</td> </tr> </table>	54 ժամ		տեսական ուսուցում՝	16 ժամ	գործնական աշխատանք՝	38 ժամ
54 ժամ							
տեսական ուսուցում՝	16 ժամ						
գործնական աշխատանք՝	38 ժամ						

<p>Մուտքային պահանջները</p>	<p>Այս մոդուլը յուրացնելու համար ուսանողը պետք է ուսումնասիրած էԼՄ 3 -14-005 «Էլեկտրահաղորդալարեր և մալուխներ» և ԷԼՄ 3-14-006 «Լուսային և ուժային էլեկտրասարքավորումների էլեկտրամոնտաժի համար անհրաժեշտ մեկուսիչ, մեկուսիչ կոնստրուկցիոն և հաղորդիչ նյութերի կիրառման հմտություններ» մոդուլները:</p>
<p>Ուսումնառության արդյունքները</p>	<p>Այս մոդուլը յուրացնելուց հետո ուսանողը պետք է.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) կատարի էլեկտրական լարերի, մալուխների և դողերի ընտրություն և նախապատրաստում, 2) կատարի էլեկտրական լարերի և մալուխների ցիլերի ճյուղավորում և ծայրերի մշակում, 3) կատարի էլեկտրական լարերի և մալուխների հարդարում և ծայրակալում:
<p>Մոդուլի գնահատման կարգը</p>	<p>Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:</p>
<p>Ուսումնառության արդյունք 1</p>	<p>Կատարել էլեկտրական լարերի, մալուխների և դողերի ընտրություն և նախապատրաստում</p>
<p>Կատարման չափանիշներ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական լարերի, մալուխների և դողերի տեսակներն ու նշանակությունը, 2) ճիշտ է տարբերակում էլեկտրական լարերի, մալուխների և դողերի մակնիշավորումը, անվանական պարամետրերը, 3) ճիշտ է կատարում նախապատրաստվածքի որակի հսկում:
<p>Գնահատման միջոցը</p>	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է էլեկտրական լարերի, մալուխների և դողերի տեսակներին ու նշանակությանը, դրանց մակնիշավորման ու անվանական պարամետրերին տիրապետելը: Գործնական վարժություն կատարելիս ուսանողը պետք է ցուցադրի տվյալ նյութի հետ աշխատելու իր ունակությունը, ինչպես նաև այն ճանաչելու և ըստ պայմանների ճիշտ ընտրելու կարողությունը ու ներկայացնում է էլեկտրական լարերի, մալուխների և դողերի մակնիշավորումը ու</p>

ընտրում է անվանական պարամետրերը:

Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.

- էլեկտրական լարերի տեսակներնը,
- էլեկտրական մալուխների տեսակները,
- էլեկտրական դողերի տեսակները,
- էլեկտրական լարերի, մալուխների և դողերի մակնիշավորումը, անվանական պարամետրերը,
- էլեկտրական լարերի մակնիշավորումը,
- էլեկտրական մալուխների մակնիշավորումը,
- էլեկտրական դողերի մակնիշավորումը,
- էլեկտրական լարերի, մալուխների և դողերի անվանական պարամետրերը,
- մալուխների ընտրման հիմնական պայմանները,
- լարերի, մալուխների և դողերի հոսանքի խտության ներկայացումը,
- ջիղի կտրվածքի բացատրությունը,
- աշխատանքային լարման ներկայացումը,
- աշխատանքային ջերմաստիճանի ներկայացումը,
- մեկուսիչ շերտերի տեսակների ներկայացումը,
- պաշտպանիչ շերտի տեսակների ներկայացումը:

Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում, եթե թեսթային հանձնարարությունը ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կատարվում, թույլատրվում են որոշակի ոչ էական թերություններ, իսկ գործնական հանձնարարությունը պետք է կատարվի ճիշտ: Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:

Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական,, ցուցադրական նյութեր և տեղեկատվական նյութեր, էլեկտրական լարերի, մալուխների և դողերի նյութերի տեսականի: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 9 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	<p>Կատարել էլեկտրական լարերի և մալուխների ջիղերի ճյուղավորում և ծայրերի մշակում</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է կատարում լարերի և մալուխների տեղաբաշխում, 2) ճիշտ է կատարում լարերի և մալուխների ծայրերի ճյուղավորում, 3) ճիշտ է կատարում լարերի և մալուխների ծայրերի մշակում, 4) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է էլեկտրական լարերի և մալուխների տեղաբաշխման, ծայրերի մշակման, աշխատանքի անվտանգության կանոնների պահպանմանը տիրապետելը: Գործնական վարժություն կատարելիս ուսանողը պետք է ցուցադրի տվյալ լարերի և մալուխների ծայրերի մշակման հետ աշխատելու իր ունակությունը:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պաշտպանիչ և մեկուսիչ շերտերի հեռացման ձևերի ներկայացումը, - օքսիդիչ շերտի մաքրման ձևերի ներկայացումը , - ճյուղավորումների ներկայացումը, - ծայրակցումների ձևերի ներկայացումը, - անագապատման բացատրումը

	<p>- գողման ձևերի ներկայացումը:</p> <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում, եթե հանձնարարությունը ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կատարվում, թույլատրվում են որոշակի ոչ էական թերություններ:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները,	<p>Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական և տեղեկատվական նյութեր, էլեկտրահաղորդիչ նյութերի տեսականի, էլեկտրամոնտաժի համար անհրաժեշտ գործիքներ և սարքավորումներ: Գործնական պարապմունքները անհրաժեշտ է կատարել լաբորատոր պայմաններում:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ</p> <p>գործնական աշխատանք՝ 9 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Կատարել էլեկտրական լարերի և մալուխների հարդարում և ծայրակալում
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է կատարում լարերի և մալուխների ծայրերի հարդարում, 2) ճիշտ է կատարում լարերի և մալուխների ծայրերի ծայրակալում, 3) ճիշտ է կատարում լարերի և մալուխների ծայրերին ծայրապանակ տեղադրելը, 4) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է լարերի և մալուխների ծայրերի ծայրակալման և ծայրերին ծայրապանակ տեղադրելու տիրապետմանը: Արդյունքի յուրացումը գնահատվում է գործնական վարժությունների հիման վրա: Գործնական վարժություն կատարելիս ուսանողը պետք է ցուցադրի աշխատանքը կատարելու իր ունակությունը:</p> <p>Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները.</p> <ul style="list-style-type: none"> - լարերի և մալուխների ծայրերին գծանշման ներկայացումը, - լարերի և մալուխների ծայրերին պաշտպանիչ և մեկուսիչ շերտերի հեռացման ներկայացումը,

	<ul style="list-style-type: none"> - օքսիդիչ շերտի մաքրման բացատրումը, - պղնձյա լարերի և մալուխների ծայրերի անագապատման ներկայացումը, - լարերի և մալուխների ծայրերի զոդման ներկայացումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում, եթե հանձնարարությունը ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կատարվում, թույլատրվում են որոշակի ոչ էական թերություններ: Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումն իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական և տեղեկատվական նյութեր, էլեկտրահաղորդիչ նյութերի տեսականի էլեկտրամոնտաժի համար անհրաժեշտ գործիքները, սարքավորումները: Գործնական պարապմունքները անհրաժեշտ է կատարել լաբորատոր պայմաններում:</p>
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<p>տեսական ուսուցում՝ 4 ժամ գործնական աշխատանք՝ 10 ժամ</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	<p>Տեղադրել կցորդիչները և իրականացնել միացումների ու հանգույցների մոնտաժ</p>
Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է կատարում կցորդիչի բաղադրիչների նախապատրաստումը և կցորդիչի տեղադրումը, 2) ճիշտ է կատարում ծայրերի կցորդիչների տեղադրում, 3) ճիշտ է կատարում հանգույցների և ծայրերի միացում, մոնտաժում և փորձարկում, 4) ճիշտ է պահպանում աշխատանքի անվտանգության կանոնները, 5) ճիշտ է լրացնում անհրաժեշտ փաստաթղթերը:
Գնահատման միջոցը	<p>Արդյունքի յուրացումը գնահատվելու է հարց ու պատասխանի և գործնական առաջադրանքի հիման վրա: Հարց ու պատասխանի միջոցով ստուգվելու է մալուխների ծայրերի կցորդիչների նախապատրաստման, տեղադրման, միացման, մոնտաժման և փորձարկման գիտելիքներին</p>

	<p>տիրապետելը: Գործնական վարժություն կատարելիս ուսանողը պետք է ցուցադրի տվյալ նյութի հետ աշխատելու իր ունակությունը, ինչպես նաև այն ճանաչելու և ըստ պայմանների ճիշտ մոնտաժելու կարողությունը: Առաջադրված գործնական իրավիճակներում պահպանում է անվտանգության տեխնիկայի պահանջները:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Արդյունքի ուսուցման ծրագրային մանրամասները. - էլեկտրական մոնտաժման սխեմայի ներկայացումը, - էլեկտրական սխեմայի բացատրությունը, - էլեկտրական միացումների ներկայացումը, - հանգույցների և ծայրերի էլեկտրական միացումների ստուգման ներկայացումը, - հանգույցների և ծայրերի մեխանիկական միացումների ստուգման ներկայացումը, - փորձարկման ռեժիմների ձևերի ներկայացումը: <p>Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում, եթե հանձնարարությունը ընդհանուր առմամբ ճիշտ է կատարվում, թույլատրվում են որոշակի ոչ էական թերություններ: Արդյունքի յուրացումը դրական է համարվում եթե առաջադրանքը կատարված է հիմնականում անսխալ, պահպանված են անհրաժեշտ համաչափությունները:</p>				
Մեթոդաբանությունը և ռեսուրսները	<p>Արդյունքի ուսուցումը իրականացվում է տեսական և գործնական պարապմունքների միջոցով: Անհրաժեշտ է ունենալ ուսումնական նյութեր, ցուցադրական և տեղեկատվական նյութեր, մալուխների, հաղորդալարերի տեսականի, կցորդիչների տեսակներ և մոնտաժման հետ կապված սարքավորումների տեսականի: Ուսուցումը կազմակերպվում է լսարանում և լաբորատորատորիայում, հնարավորության դեպքում՝ նաև արտադրական կազմակերպություններում:</p>				
Ուսուցման երաշխավորված ժամաքանակը	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">տեսական ուսուցում՝</td> <td style="width: 50%;">4 ժամ</td> </tr> <tr> <td>գործնական աշխատանք՝</td> <td>10 ժամ</td> </tr> </table>	տեսական ուսուցում՝	4 ժամ	գործնական աշխատանք՝	10 ժամ
տեսական ուսուցում՝	4 ժամ				
գործնական աշխատանք՝	10 ժամ				

